

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 marca 1993 r.

w sprawie zmiany Regulaminu Senatu

Art.1.

W uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu (MP z 1991 r. Nr 2, poz.11, Nr 19, poz.128 i poz.129, Nr 43, poz.299 i poz. 302, z 1992 r. Nr 27, poz.188) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 2 skreśla się;
- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:
"Art.3. Senatorowie w swojej działalności kierują się dobrem Narodu i własnym sumieniem.";
- 3) w art. 8:
  - a) w ust. 1 po wyrazie "wicemarszałków" dodaje się wyrazy "spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 10 senatorów",
  - b) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:
"3. Odwołanie Marszałka lub wicemarszałka odbywa się na wniosek co najmniej 34 senatorów, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów.";
- 4) w art. 9 ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
  - "4) przewodniczy obradom Senatu i czuwa nad ich przebiegiem,
  - 5) zwołuje posiedzenia Prezydium Senatu, przewodniczy obradom i kieruje jego pracami,";

5) w art. 10:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zwołuje posiedzenia Senatu,"

b) dotychczasowy pkt 3 oznacza się jako pkt 4a,

c) dotychczasowy pkt 9 otrzymuje brzmienie:

"9) prowadzi sprawy z zakresu stosunków z Sejmem,";

6) w art. 13 ust. 4 wyrazy "oraz Zespół Mediacyjny" skreśla się;

7) w art. 14:

a) ust. 1 wyrazy "załatwiania poszczególnych spraw" zastępuje się wyrazami "realizacji określonych zadań",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Marszałek Senatu z inicjatywy własnej lub Prezydium Senatu, a także na wniosek co najmniej czterech przewodniczących komisji zwołuje posiedzenie przewodniczących komisji Senatu.",

c) dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

"4. Posiedzenia przewodniczących komisji Senatu służą koordynacji współpracy między komisjami, wskazywaniu potrzebnych inicjatyw ustawodawczych oraz rozpatrywaniu innych spraw przedstawionych przez Marszałka, Prezydium Senatu lub przewodniczących komisji.";

8) dodaje się nowy art. 14A w brzmieniu:

"Art.14A. 1. Projekty uchwał w sprawie powołania i rozwiązania komisji, a także ustalenia ich składów przygotowuje i przedstawia Senatowi Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich.

2. Projekty uchwał w sprawie powołania i odwołania przewodniczącego komisji Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich przygotowuje i przedstawia Senatowi na wniosek odpowiedniej komisji, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Z wnioskiem o odwołanie przewodniczącego komisji może wystąpić także Prezydium Senatu.

4. Wnioski w sprawie powołania i odwołania przewodniczącego komisji opiniuje Konwent Seniorów.";

9) w art. 16:

a) w ust. 4:

- dodaje się nowy pkt 2a w brzmieniu:
"2a) wskazywanie potrzebnych inicjatyw ustawodawczych,"
- w pkt 4 po wyrazach "Prezydium Senatu" przecinek skreśla się i dodaje się wyrazy "lub przedstawicieli klubów parlamentarnych,"
- pkt 5 skreśla się,

b) w ust. 6 wyrazy "1, 2 i 4" zastępuje się wyrazami "1 – 4";

10) w art. 18:

a) w ust. 1 po wyrazach "składają na" dodaje się wyraz "pierwszym",

b) ust. 2 skreśla się,

c) w ust. 3 po wyrazie "nieobecny" dodaje się wyrazy "na pierwszym posiedzeniu Senatu",

d) dotychczasowe ust. 3 – 4 oznacza się jako ust. 2 – 3;

11) w art. 19:

a) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

"2. Senatorowi uczestniczącemu w posiedzeniu nie wolno uchylić się od udziału w głosowaniu. Głosować wolno tylko osobiście.",

b) w dotychczasowym ust. 3 wyrazy "biur Senatu" zastępuje się wyrazami "Kancelarii Senatu",

c) dotychczasowe ust. 2 – 3 oznacza się jako ust. 3 – 4;

12) dodaje się nowy art. 19A w brzmieniu:

- "Art.19A. 1. Senator może być członkiem nie więcej niż dwóch komisji stałych, a także może brać udział w pracach innych komisji, lecz bez prawa głosowania.
2. Senator ma obowiązek zgłosić swoją kandydaturę przynajmniej do jednej komisji stałej.
3. Za zgodą Prezydium senator może być członkiem więcej niż dwóch komisji.";

13) w art. 20 ust. 2 wyraz "obradach" zastępuje się wyrazami "posiedzeniu Senatu" a kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "a w przypadku posiedzenia komisji – do przewodniczącego komisji.";

14) w art. 23:

- a) w ust. 1 wyrazy "odpowiedzialności karno-sądowej i karno-administracyjnej lub aresztowania" zastępuje się wyrazami "odpowiedzialności karnej, aresztowanie lub zatrzymanie",
- b) w ust. 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy" a także ustanowić obrońcę spośród senatorów.",
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
" 4. Po rozpatrzeniu sprawy komisja uchwała sprawozdanie.",
- d) dodaje się nowy ust. 4a w brzmieniu:
"4a. Senat rozpatruje sprawozdanie komisji. Nad sprawozdaniem nie przeprowadza się dyskusji. Senator, którego wniosek dotyczy, może złożyć wyjaśnienia, a senatorom przysługuje prawo zadawania pytań w tej sprawie.",
- e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
"5. Senat wyraża zgodę na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej, aresztowanie lub zatrzymanie, podejmując uchwałę większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby senatorów.";

15) art. 25 skreśla się;

16) tytuł Działu IV otrzymuje brzmienie:

"PIERWSZE POSIEDZENIE SENATU";

17) w art. 26, w ust. 1 wyrazy "miesiąca od dnia zakończenia wyborów" zastępuje się wyrazami "30 dni od dnia wyborów";

18) w art. 27 w ust. 6 wyraz "przyjmuje" zastępuje się wyrazem "przejmuje";

19) art. 29 skreśla się;

20) art. 30 otrzymuje brzmienie:

- "Art.30. 1. Senat obraduje na posiedzeniach.
2. Kancelaria Senatu nie później niż na 7 dni przed planowanym posiedzeniem zawiadamia o terminie i przewidywanym porządku dziennym tego posiedzenia senatorów, Prezydenta, Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów, a o obradach na temat ustawy budżetowej – także Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.
  3. W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może za zgodą Prezydium Senatu ulec skróceniu.";

21) art. 31 otrzymuje brzmienie:

- "Art.31. 1. Prezydent uczestniczy w posiedzeniach Senatu, gdy uzna to za celowe.
2. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu, oprócz osób wymienionych w art. 30 ust. 2, mają członkowie Prezydium Sejmu, członkowie Rady Ministrów, ministrowie stanu, Prezes Trybunału Konstytucyjnego, Przewodniczący Trybunału Stanu, Rzecznik Praw Obywatelskich i Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.
  3. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu mają również zaproszeni przez Prezydium Senatu goście.
  4. Prawo wstępu na salę obrad mają upoważnieni pracownicy Kancelarii Senatu.";

22) w art. 32:

- a) ust. 2 wyrazy "7 dni" zastępuje się wyrazami "3 dni",

b) w ust. 4 liczbę "60" zastępuje się wyrazami "61A";

23) w art. 34 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. Senat na wniosek Prezydium Senatu lub co najmniej 10 senatorów może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa. Uchwałę w tej sprawie Senat podejmuje bezwzględną większością głosów.

4. Senat rozstrzyga o tajności obrad na posiedzeniu niejawnym.";

24) art. 35 oznacza się jako art. 42A i w ust. 6 po wyrazach "odwołać się do Prezydium Senatu" dodaje się wyrazy "lub Senatu", a wyraz "rozstrzyga" zastępuje się wyrazem "rozstrzygają";

25) w art. 39 ust. 2 wyraz "posiedzenia" skreśla się;

26) w art. 40:

a) w ust. 1 wyraz "posiedzenia" skreśla się,

b) w ust. 2 wyrazy "o charakterze legislacyjnym lub " skreśla się,

c) dodaje się nowy ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają na piśmie. W wypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, senatorowie na piśmie wskazują źródła pokrycia."

d) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Senatorowie mogą także zgłaszać z miejsca krótkie zapytania, związane z omawianą ustawą lub uchwałą, do obecnych na posiedzeniu osób wymienionych w art. 31 ust. 2, w sprawach kierowanych przez nie urzędów lub instytucji.";

27) w art. 41:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) ustawy uchwalone przez Sejm,"

b) pkt 2 skreśla się,

c) w pkt 8 po wyrazach "wynikające z" dodaje się wyrazy "Konstytucji, ustaw i";

28) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. O przedłużeniu czasu przemówienia lub o dodatkowym udzieleniu mówcy głosu decyduje Marszałek.";

29) w art. 43:

a) w ust. 2 pkt 5 i 8 wyraz "dziennego" zastępuje się wyrazem "obrad",

b) dodaje się nowe ust. 5 i 6 w brzmieniu:

"5. Oświadczenie osobiste, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku obrad bieżącego posiedzenia Senatu.

6. Oświadczenia osobiste senatorów, jeżeli zawierają określone wnioski i uwagi pod adresem odpowiednich władz, kierowane są przez Kancelarię Senatu do adresatów z prośbą o zapoznanie się i zajęcie stanowiska.";

30) dodaje się nowy art. 43A w brzmieniu:

"Art.43A. 1. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów, członkom Rady Ministrów oraz ministrom stanu, ilekroć tego zażądatają.

2. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu również osobom wymienionym w art. 30 ust. 2 i art. 31 ust. 2 oraz może udzielić głosu zaproszonym przez Prezydium Senatu gościom.";

31) w art. 44 ust. 2 i 3 oraz oznaczenie ust. 1 skreśla się;

32) w art. 45:

a) dodaje się nowy ust. 1 w brzmieniu:

"1. Sprawozdawca przedstawiając Senatowi projekt uchwały, omawia zgłoszone poprawki wyjaśniając skutki wiążące się z ich uchwaleniem oraz istniejące między nimi powiązania lub sprzeczności.";

b) dotychczasowe ust. 1 – 2 oznacza się jako ust. 2 – 3;

33) w art. 46:

a) ust. 6 skreśla się,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Z zastrzeżeniem ust. 7a głosowanie w sprawach personalnych jest tajne i odbywa się przy użyciu opieczętowanych kart do głosowania. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.",

c) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

"7a. Uchwały w sprawie składu komisji senackich podejmowane są w głosowaniu jawnym.";

34) w art. 47:

a) w ust. 1 :

– pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1) głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy,

2) głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek,"

– dotychczasowe pkt 2 – 4 oznacza się jako pkt 3 – 5,

b) dotychczasowy ust. 2 i 3 skreśla się,

c) w dotychczasowym ust. 6 wyraz "nieprzyjęcia" zastępuje się wyrazem "niepodjęcia" a wyraz "skierować" zastępuje się wyrazem "przekazać",

d) dotychczasowe ust. 4 – 6 oznacza się jako ust. 2 – 4;

35) dodaje się nowy art. 47A w brzmieniu:

"Art.47A. 1. Marszałek może odmówić poddania pod głosowanie poprawek do ustawy, które pociągają za sobą obciążenie budżetu państwa, jeżeli wnioskodawca nie wskazał źródeł pokrycia.

2. Wskazanych źródeł pokrycia poprawek pociągających za sobą odciążenie budżetu państwa nie poddaje się pod odrębne głosowanie.";

36) Art. 48 otrzymuje brzmienie:

"Art.48. Do głosowania nad innymi uchwałami, rezolucjami, oświadczeniami i apelami przepisy art. 47 stosuje się odpowiednio.";

37) w art. 49 ust. 2 i oznaczenie ust. 1 skreśla się;

38) dodaje się nowy art. 49A w brzmieniu:

"Art.49A. 1. Podjętą przez Senat uchwałę dotyczącą rozpatrywanej ustawy Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.
2. W wypadku przyjęcia poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa Senat w załączniku do uchwały, o której mowa w ust. 1, wskazuje źródła pokrycia tych obciążeń.";

39) w art. 50 ust.1 otrzymuje brzmienie:

"1. Pierwsze posiedzenie komisji zwołuje i prowadzi Marszałek Senatu. Na posiedzeniu tym komisja wybiera ze swego składu kandydata na przewodniczącego.";

40) w art. 52:

a) ust. 1 i 4 skreśla się,

b) w dotychczasowym ust. 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

"Wnioskiem mniejszości komisji jest wniosek, który uzyskał poparcie co najmniej dwóch senatorów.",

c) dotychczasowe ust. 2 i 3 oznacza się jako ust. 1 i 2;

41) w art. 53:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowują w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie projekt uchwały Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm, w którym proponują:

- przyjęcie ustawy bez poprawek albo

- wprowadzenie do jej tekstu poprawek albo
- odrzucenie ustawy.",

b) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

"3. W wypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenia budżetu państwa komisje wskazują źródła pokrycia.",

c) dotychczasowy ust. 3 oznacza się jako ust. 4;

42) dodaje się nowy art. 53A w brzmieniu:

"Art.53A. 1. Uchwałę w sprawie ustawy pilnej Senat podejmuje w ciągu 7 dni od dnia jej przekazania.
2. Do postępowania w sprawie ustawy pilnej nie mają zastosowania art. 16 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz terminy określone w art. 30 ust. 2, art. 32 ust. 2 i art. 53 ust. 2.";

43) tytuł Działu VIII otrzymuje brzmienie:

"POSTĘPOWANIE W SPRAWIE USTAWY BUDŻETOWEJ";

44) art. 54 otrzymuje brzmienie:

"Art.54. 1. Ustawę budżetową Marszałek Senatu kieruje do komisji senackich.
2. Komisje senackie po rozpatrzeniu właściwych części budżetowych przekazują swoje opinie Komisji Gospodarki Narodowej, która na ich podstawie przygotowuje projekt uchwały Senatu, w którym proponuje:
– przyjęcie ustawy bez poprawek albo
– wprowadzenie poprawek.
3. Nieuwzględnienie przez Komisję Gospodarki Narodowej opinii, o których mowa w ust. 2, wymaga uzasadnienia.";

45) art. 55 skreśla się;

46) art. 56 otrzymuje brzmienie:

"Art.56. Uchwałę w sprawie ustawy budżetowej Senat podejmuje w ciągu 20 dni od dnia jej przekazania.";

47) art. 57 otrzymuje brzmienie:

"Art.57. W trakcie postępowania nad ustawą budżetową komisje mogą przesłuchiwać upoważnionych przedstawicieli właściwych resortów.";

48) w tytule Działu IX na końcu dodaje się wyrazy "I INNYCH UCHWAŁ";

49) w art. 58 ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w wyniku obrad, w trakcie których stwierdzono celowość podjęcia inicjatywy ustawodawczej,"

b) w pkt 2 wyrazy "w ramach wolnych wniosków" skreśla się;

50) w art. 60 ust. 3 skreśla się;

51) dodaje się nowy art. 61A w brzmieniu:

"Art.61A. 1. Uchwałą o wniesieniu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.

2. O wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu zawiadamia Prezesa Rady Ministrów.";

52) oznaczenie i tytuł Działu X skreśla się;

53) w art. 62:

a) w ust. 1 wyraz "stanowiska," skreśla się,

b) w ust. 2 wyrazy "przepisy działu IX" zastępuje się wyrazami "art. 58 – 61A";

54) działy XI i XII oznacza się jako Działy X i XI w brzmieniu:

Dział X

**WYBÓR ORAZ WYRAŻENIE ZGODY NA POWOŁANIE I ODWOŁANIE ORGANÓW
PAŃSTWOWYCH**

Art. 63.

1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie i odwołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.
2. Senat, przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 1, może wezwać kandydata na stanowisko Prezesa lub urzędującego Prezesa do złożenia wyjaśnień i udzielenia odpowiedzi na pytania senatorów.
3. Uchwałę Senatu w sprawie określonej w ust.1 Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.

Art. 64.

1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika Praw Obywatelskich w ciągu miesiąca od dnia przekazania Senatowi uchwały Sejmu o powołaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.
2. Przepisy art. 63 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 65.

Senat wybiera dwóch senatorów do składu Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 66.

Senat powołuje dwóch członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Dział XI

KANCELARIA SENATU

Art. 67.

Kancelaria Senatu wykonuje zadania organizacyjno–techniczne związane z działalnością Senatu i jego organów oraz udziela pomocy senatorom w wykonywaniu mandatu senatorskiego.

Art. 68.

Do zakresu działania Kancelarii Senatu należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie i przedstawianie Prezydium Senatu wniosków, opinii i uwag w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów, dbanie o zachowanie terminów i porządku obrad Senatu i komisji senackich oraz o stosowanie Regulaminu Senatu,
- 2) gromadzenie i udostępnianie materiałów dla senatorów, przygotowywanie oraz przedstawianie właściwym organom Senatu opracowań i materiałów wspomagających działalność Senatu i jego organów, inicjowanie takich opracowań i materiałów oraz koordynowanie prac ekspertów senackich,
- 3) zapewnienie organizacyjnych oraz technicznych warunków działania Senatu i jego organów,
- 4) zapewnienie techniczno- organizacyjnych i finansowych warunków działalności biur senatorskich lub innych jednostek organizacyjnych do obsługi terenowej senatorów,
- 5) przygotowanie projektu budżetu Kancelarii Senatu i sporządzanie sprawozdań z jego wykonania.

Art. 69.

1. Kancelarią Senatu kieruje Szef Kancelarii Senatu.
2. Szef Kancelarii Senatu jest zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kancelarii Senatu.
3. Marszałek Senatu w drodze zarządzenia wydaje w stosunku do pracowników Kancelarii Senatu przepisy przewidziane w art. 2 pkt 1, art. 4 ust. 3, art. 7 ust. 6, art. 20 ust. 4, art. 21 ust. 3, art. 22 ust. 2, art. 26 ust. 2, art. 36 ust. 7, art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r., o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz.214, z 1984 r. Nr 35, poz.187, z 1988 r. Nr 19, poz.132, z 1989 r. Nr 4, poz.24, Nr 34, poz.178 i poz.182, oraz z 1990 r. Nr 20, poz.121 , Nr 51, poz.300, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400, Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 54, poz.254).

Art. 70.

Organizację Kancelarii Senatu określa Statut Kancelarii Senatu uchwalany na wniosek Szefa Kancelarii Senatu w trybie art. 10 pkt 10.";

- 55) dział XIII oznacza się jako Dział XII;

56) dodaje się nowy art. 71 w brzmieniu:

"Art.71. Zmiana niniejszej uchwały może nastąpić na wniosek Prezydium Senatu, Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich lub co najmniej 10 senatorów.";

57) dotychczasowe art. 69 – 71 oznacza się jako art. 72 – 74.

Art. 2.

Marszałek Senatu ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej – "Monitor Polski", jednolity tekst uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia podjęcia.

MARSZAŁEK SENATU

(–)

August CHEŁKOWSKI

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 18 marca 1993 r.

**w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne
orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność
na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 lutego 1993 r. ustawy zmieniającej ustawę o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 marca 1993 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 19 lutego 1993 r. ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

I. W art.1:

- 1) w pkt 1, dotyczącym art.4, po wyrazach "w art.4" dodaje się wyrazy "ust.1";
- 2) w pkt 2, dotyczącym art.13:
  - a) w ust.3 pkt 1
    - po wyrazach "Policji," dodaje się wyrazy "Sił Zbrojnych,"
    - wyrazy "Państwowej" skreśla się,
  - b) dodaje się nowy ust.4 w brzmieniu:

"4. Gmina może określać miejsca poza drogami krajowymi, w których pobiera się opłaty za parkowanie pojazdów, wysokość tych opłat, sposób ich pobierania oraz przeznaczenie.",
  - c) dotychczasowy ust.4 oznacza się jako ust.5.
- 3) w pkt 4:
  - a) w art.16a w pkt 2 przecinek zastępuje się kropką, a pkt 3 skreśla się,
  - b) w art.16c:
    - w ust.1 wyraz "i" po wyrazach "Koncesja na budowę" zastępuje się przecinkiem, a wyraz "oraz" zastępuje się wyrazem "lub",

- w ust.1 pkt 3 wyraz "i" po wyrazach "program budowy" zastępuje się przecinkiem, a wyraz "oraz" zastępuje się wyrazem "lub",
  - w ust.4 wyraz "jest" zastępuje się wyrazem "może być",
  - ust.5 otrzymuje brzmienie:

"5. Koncesji udziela się podmiotowi krajowemu lub zagranicznemu na czas określony.",
  - w ust.6 wyraz "i" po wyrazach "na budowę" zastępuje się wyrazem "lub".
- c) w art.16d:
- w pkt 1 wyraz "i" po wyrazach "przygotowania budowy" zastępuje się przecinkiem,
- 4) w pkt 6 użyte dwukrotnie wyrazy "art.27", zastępuje się wyrazami "art.26".
- 5) dodaje się nowy pkt 7 w brzmieniu:
"7) art.27 skreśla się".
- 6) dotychczasowy pkt 7 oznacza się jako pkt 8.
- 7) w pkt 8:
- a) w art.40a:
    - w ust.1 wyrazy "i w art.29 ust.2" skreśla się,
    - w ust.3 wyrazy "i art.16c. ust.6" skreśla się, a wyraz "i" po wyrazie "budowy" zastępuje się wyrazem "lub".
- II. Art.2 otrzymuje brzmienie:
"Art.2. W ustawie z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1989 r. Nr 17, poz.95, Nr 34, poz.178 i Nr 35, poz.192, z 1990 r. Nr 34, poz.198, Nr 87, poz.505) w art.43 dodaje się ust.6 w brzmieniu:
"6. W przypadku autostrad i dróg ekspresowych termin określony w art.43 ust.3 wynosi 5 lat.".
- III. Art.3 skreśla się

IV. Art.4 otrzymuje brzmienie:

"Art.4. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz.324, z 1990 r. Nr 26, poz.149, Nr 34, poz.198 i Nr 86, poz.504 oraz z 1991 r. Nr 31, poz.128, Nr 41, poz.179, Nr 73, poz.321, Nr 105, poz.452, Nr 106, poz.457 i Nr 107, poz.406) w art.11:

1) w ust.1 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

"7a. budowy autostrad, dróg ekspresowych lub zlokalizowanych przy nich miejsc obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek";

2) dodaje się ust.5 w brzmieniu:

"5. Zasady udzielania koncesji, o których mowa w ust.1 pkt 7a, określają przepisy ustawy o drogach publicznych."

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

U Z A S A D N I E N I E

Senat uznał zasadność nowelizacji ustawy o drogach publicznych przyjmując, że nowela jest głównie podporządkowana problematyce autostrad i dróg ekspresowych. Poszczególne postanowienia ustawy nowelizującej nasunęły jednak wątpliwości, co wywołało – zdaniem Senatu – konieczność uchwalenia poprawek przedstawionych w uchwale z dnia 19 marca 1993 r.

Istotne znaczenie ma zaproponowana przez Senat zmiana art. 16c ust. 4. Zapis tego artykułu w brzmieniu przyjętym przez Sejm wprowadza obowiązek przeprowadzania przetargu w celu ustalenia podmiotu, któremu ma być udzielona koncesja.

Senat uznał, że należy uwzględnić obecną sytuację niektórych firm, które zaangażowały się już w prace przygotowawcze do budowy płatnych autostrad.

W przypadku przegrania przez nie przetargu powstanie problem zwrotu poniesionych przez nie nakładów. Stąd ustawa powinna zapewnić możliwość odstąpienia w uzasadnionych przypadkach od formy przetargowej.

Celem poprawki Senatu do art. 16c ust. 5, jest aby koncesja była udzielana podmiotowi krajowemu lub zagranicznemu na czas określony. Jest to zgodne z interesem Skarbu Państwa, aby podmioty gospodarcze, które uzyskały koncesję, tylko przez określony czas w niej przewidziany, zarządzały wybudowanymi przez siebie obiektami.

Dążąc do jasności w formułowaniu przepisu ustawowego Senat zaproponował grupę poprawek dotyczących art. 16c ust. 1 i 6, art. 16d pkt 1, art. 40a ust. 3.

Uznając bowiem, że z przepisów tych nie wynika precyzyjnie, czy organ koncesyjny może udzielić podmiotowi gospodarczemu tylko jednej koncesji tj. koncesji na budowę i eksploatację autostrad oraz dróg ekspresowych, a także zlokalizowanych przy nich miejsc obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek; czy też mogą być udzielane przez organ koncesyjny odrębne koncesje, to znaczy np.: koncesja na budowę autostrad i dróg ekspresowych, koncesja na eksploatację autostrad i dróg ekspresowych, koncesja na budowę lub eksploatację zlokalizowanych przy autostradzie i drodze ekspresowej miejsc obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek? Poprzez poprawki do w/w przepisów Senat rozwiązuje te wątpliwości, opowiadając się za drugim z wymienionych rozwiązań.

Senat uznając, że należy rozszerzyć ustawowy wykaz pojazdów zwolnionych od opłat wynikających z art. 13 ust. 3, wprowadził poprawki umożliwiając pojazdom Sił Zbrojnych oraz Ochotniczych Straży Pożarnych, nie uiszczanie opłat za korzystanie z dróg publicznych.

Senat zaproponował także przywrócenie w ustawie nowelizującej art. 13 ust. 4 ustawy o drogach publicznych, umożliwiającego gminie określanie miejsc poza drogami krajowymi, w których pobiera się opłaty za parkowanie pojazdów, wysokość tych opłat, sposób ich pobierania oraz przeznaczenie. Senat uchwalił tę poprawkę mając na względzie już poczynione w tym względzie przez gminy działania.

Senat zaproponował inne brzmienie art. 2 ustawy nowelizującej. Senat uznał bowiem, że decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w przypadku autostrad i dróg ekspresowych, powinna stracić ważność, tylko gdy inwestor nie uzyskał prawa do gruntu lub je utracił, albo w terminie określonym w tej decyzji, lecz nie dłuższym niż 5 lat, nie wystąpiło pozwolenie na budowę. Tylko takie przesłanki, zdaniem Senatu, mogą powodować, że decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji – w odniesieniu do autostrad i dróg ekspresowych – utraci ważność. Natomiast z zapisu art. 2 ustawy nowelizującej wynika, że wyżej wymieniona decyzja, obligatoryjnie traci ważność po upływie 5 lat od dnia jej wydania bez względu na to, czy budowa dróg trwa, czy też została zakończona.

Senat uznał za konieczne, wykreślenie art. 3 ustawy nowelizującej. Zdaniem Senatu, art. 3 nie wnosi nic nowego do dotychczasowego stanu prawnego wynikającego z obecnego art. 49 ust. 3 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczania nieruchomości.

U C H W A Ł A
z dnia 18 marca 1993 r.

w sprawie przyspieszenia budowy autostrad w Polsce

Senat Rzeczypospolitej Polskiej uznając, że transport ma podstawowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego kraju, zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o pilne rozpatrzenie i przyjęcie "Programu budowy autostrad w Polsce" oraz przyspieszenie prac legislacyjnych umożliwiających rozpoczęcie realizacji tego programu.

Rozwiązania te winny uwzględnić:

1. Uznanie budowy autostrad za jeden z priorytetów rządowych.
2. Gwarancje stabilności przepisów w trakcie realizacji inwestycji i w okresie ważności koncesji na eksploatację autostrad.
3. Obligatoryjny udział Skarbu Państwa w kosztach budowy autostrad w postaci aportu-grunt pod autostrady.
4. Wydanie przez Centralny Urząd Planowania w trybie przyśpieszonym wskazań lokalizacyjnych dla projektowania autostrad.
5. Zapewnienie trybu przyśpieszonej wykonalności przy wywłaszczeniu gruntów przeznaczonych pod budowę autostrad.
6. Zabezpieczenie odpowiednich zasobów gruntów Skarbu Państwa dla zamiany ich na grunty przewidziane do przejęcia w ramach ustalonego programu budowy autostrad.
7. Wyeliminowanie spekulacji gruntami wzdłuż istniejących i projektowanych autostrad.

8. Maksymalne wykorzystanie krajowych wykonawców, a także surowców, materiałów i maszyn budowlanych.
9. Gwarancje rządowe dla inwestorów.
10. Zalecenie ministrowi transportu i gospodarki morskiej oraz wojewodom województw, przez które przebiegać będą autostrady – ścisłej współpracy.

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Realizacja programu budowy autostrad skojarzonego z europejską siecią komunikacyjną będzie istotnym czynnikiem integracji naszego kraju ze wspólnotą europejską oraz warunkiem wydobycia korzyści ekonomicznych i cywilizacyjnych wynikających z położenia geograficznego Polski.

Stworzenie warunków prawnych i instytucjonalnych pozwalających na budowę autostrad na zasadach komercyjnych umożliwi mobilizację pozabudżetowych funduszy inwestycyjnych krajowych i zagranicznych zarówno dla realizacji samych autostrad, jak też rozwoju gospodarczego w sferach ich oddziaływania ekonomicznego, co jest szczególnie ważne dla regionów dotkniętych bezrobociem.

Doświadczenia wielu krajów potwierdzają przekonanie, że inwestowanie w infrastrukturę komunikacyjną stanowi najefektywniejszą formę stymulacji ożywienia ekonomicznego.

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 19 marca 1993 r.

w sprawie ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu
nieuczciwej konkurencji

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 19 lutego 1993 r. ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w tytule ustawy wyrazy " zapobieganiu i " skreśla się;
- 2) w art.16 ust.1 wyrazy " Czynem nieuczciwej konkurencji jest " zastępuje się wyrazami " Czynem nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy jest w szczególności ";
- 3) art.28 otrzymuje brzmienie:

"Art.28. W dekreście z dnia 24 czerwca 1953 r. o uprawie tytoniu i wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz.U. Nr 34 poz.144, z 1988r. Nr 41 poz.324 oraz z 1989r. Nr 35 poz.192) po art. 8 dodaje się art.8a w brzmieniu:

Art.8a. 1. Zabrania się prowadzenia reklamy wyrobów tytoniowych w telewizji i radiu.Zakaz ten dotyczy także prasy dziecięcej i młodzieżowej. Reklama wyrobów tytoniowych w formie graficznej, jest dozwolona tylko łącznie z widoczną i czytelną informacją dotyczącą ich szkodliwości.

2. Kto narusza zakaz lub nie dopełnia obowiązku, o których mowa w ust.1, podlega karze aresztu lub grzywny.
3. W przedsiębiorstwie odpowiedzialność przewidzianą w ust.2 ponosi osoba kierująca przedsiębiorstwem, a jeżeli została wyznaczona osoba odpowiedzialna za prowadzenie reklamy – ta osoba.

4. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, ustali wzory informacji, o których mowa w ust.1.";

4) art.31 otrzymuje brzmienie:

"Art.31. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art.28, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r."

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

UZASADNIENIE

Rozpatrując ustawę z 19 lutego 1993 r. o zapobieganiu i zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Senat uznał, że zmiana jej tytułu – nie niwecząc funkcji prewencyjnej realizowanej przez konkretne przepisy – uprości posługiwanie się nim w orzecznictwie i piśmiennictwie. Zmieniony tytuł stanowić będzie nawiązanie do tradycji – ustawy z 1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Wprowadzając poprawkę do art.16 Senat miał na względzie fakt, iż katalog czynów nieuczciwej reklamy zawarty w tym przepisie nie jest katalogiem zamkniętym. Określenie "w szczególności" będzie więc miało istotną funkcję informacyjną, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania ustawy.

Senat uznał za zbyt daleko idący całkowity i bezwarunkowy zakaz prowadzenia reklamy wyrobów tytoniowych. Nowe brzmienie art.28, poprzez odpowiednią zmianę dekretu o uprawie tytoniu i wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, ma na celu wprowadzenie zakazu prowadzenia reklamy wyrobów tytoniowych w radiu i telewizji oraz w prasie dziecięcej i młodzieżowej. Zgodnie ze zmienionym art.31, ograniczenia dotyczące reklamy wyrobów tytoniowych zaczną obowiązywać z dniem 1 stycznia 1995 r.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 marca 1993 r.

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o samorządzie gospodarczym

Na podstawie art.15 ust.1 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o samorządzie gospodarczym.

Jednocześnie upoważnia senatora Andrzeja Piesiaka do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

USTAWA

z dnia ....

o samorządzie gospodarczym

ROZDZIAŁ I: POSTANOWIENIA OGÓLNE

Art.1.

1. Samorząd gospodarczy reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w nim podmiotów.
2. Samorząd gospodarczy jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom prawa.

Art.2.

1. Organizacjami samorządu gospodarczego są:
  - 1) Izby Przemysłowo-Handlowe,
  - 2) Cechy i Izby Rzemieślnicze,
  - 3) Izby Rolnicze,
  - 4) Zrzeszenia Handlu i Usług,
  - 5) Zrzeszenia Transportu,
  - 6) Związki organizacji określonych w pkt 1-5,
  - 7) Rady Gospodarki.
2. Związkami organizacji, o których mowa w ust.1 pkt 6, są:
  - 1) Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 2) Związek Rzemiosła Polskiego,
  - 3) Związek Izb Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 4) Związek Zrzeszeń Handlu i Usług,
  - 5) Związek Zrzeszeń Transportu.
3. Organizacjami samorządu gospodarczego są również izby dwu lub wielostronne oraz izby branżowe, o których mowa w art.26 i art.27.

Art.3.

1. Organizacje wymienione w art.2 ust.1 pkt 1-5 oraz Okręgowe Rady Gospodarki działają w okręgach obejmujących obszar jednego lub kilku województw. W danym okręgu może działać po jednej z organizacji, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
2. Obszar działania poszczególnych organizacji oraz ich siedzibę określa Rada Gospodarki Polskiej.
3. Przepisów ust.1 zdanie drugie i ust.2 nie stosuje się do cechów rzemieślniczych.

Art.4.

1. Organizacje samorządu gospodarczego wymienione w art.2 ust.1 pkt 1-5 działające w tym samym okręgu mogą utworzyć Okręgową Radę Gospodarki.
2. Związki organizacji wymienione w art.2 ust.2 tworzą Radę Gospodarki Polskiej.

Art.5.

Siedzibą organizacji wymienionych w art.2 ust.2 oraz Rady Gospodarki Polskiej jest miasto stołeczne Warszawa.

Art.6.

1. Przynależność do organizacji wymienionych w art.2 ust.1 pkt 1-5 jest obowiązkowa i powstaje z chwilą podjęcia działalności gospodarczej, z tym że:
  - 1) podmioty mające status rzemieślników (spełniające warunki zaliczenia do rzemiosła) przynależą do cechów,
  - 2) podmioty będące podatnikami podatku rolnego lub podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej przynależą do izb rolniczych,
  - 3) pozostałe podmioty przynależą do jednej z organizacji określonych w art.2 ust.1 pkt 1,4 i 5.
2. Przepis ust.1 nie dotyczy osób fizycznych:
  - 1) o których mowa w art.9 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41 poz. 324, z 1990 r. Nr 26 poz. 149, Nr 34 poz. 198, Nr 86 poz. 504, z 1991 r. Nr 31 poz. 128, Nr 41 poz. 179, Nr 73 poz. 321, Nr 105 poz. 452, Nr 106 poz. 457 i Nr 107 poz. 460),
  - 2) będących, na podstawie odrębnych ustaw, członkami samorządów zawodowych.

ROZDZIAŁ II: ZADANIA I ZASADY DZIAŁANIA

Art.7.

Organizacje samorządu gospodarczego kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

Art.8.

Do zadań organizacji samorządu gospodarczego należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie zrzeszonych podmiotów wobec organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- 2) wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych, dotyczących działalności gospodarczej, oraz współdziałanie na wniosek właściwych podmiotów lub z własnej inicjatywy przy ich opracowywaniu,
- 3) pomoc członkom w rozwiązywaniu problemów organizacyjnych i prawnych związanych z prowadzoną przez nich działalnością.

Art.9.

1. Organizacje samorządu gospodarczego opiniują założenia regionalnej oraz ogólnokrajowej polityki gospodarczej, we współpracy z właściwymi organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, a organy te zobowiązane są do zasięgnięcia opinii odpowiednich organizacji samorządu gospodarczego w sprawach związanych z tworzeniem i realizacją polityki gospodarczej.
2. Właściwe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego udzielają organizacjom samorządu gospodarczego informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art.10.

Na wniosek lub za zgodą organizacji samorządu gospodarczego Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć im wykonywanie niektórych zadań, zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji rządowej.

Art.11.

1. Organizacje samorządu gospodarczego, na zasadach określonych przez Radę Gospodarki Polskiej, współdziałają w prowadzeniu Krajowego Rejestru Podmiotów Gospodarczych.
2. Organizacje, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 1-5, zobowiązane są do:
  - 1) prowadzenia rejestrów podmiotów gospodarczych należących do tych organizacji,
  - 2) przekazywania Radzie Gospodarki Polskiej informacji zawartych w rejestrach, o których mowa w pkt 1.
3. Wpis do rejestrów, o których mowa w ust.1 i 2, obejmuje:
  - 1) nazwę (firmę) lub imię i nazwisko podmiotu gospodarczego,
  - 2) siedzibę (miejsce zamieszkania), adres i teren działania,
  - 3) przedmiot działalności,
  - 4) oznaczenie właściwego sądu rejestrowego lub organu prowadzącego ewidencję działalności gospodarczej,
  - 5) zmiany danych, o których mowa w pkt 1-4.
4. Podmioty gospodarcze zobowiązane są do przekazywania organizacjom samorządu gospodarczego do których przynależą danych, o których mowa w ust.3 pkt 1-4, w ciągu 30 dni od dnia podjęcia działalności. Przepis zdania poprzedzającego stosuje się odpowiednio w wypadku zmian tych danych.

Art.12.

1. Organizacje samorządu gospodarczego działają na podstawie niniejszej ustawy i statutów.
2. Statut organizacji samorządu gospodarczego powinien określać w szczególności:
  - 1) nazwę i siedzibę organizacji,
  - 2) zakres i zasięg działania,
  - 3) władze organizacji i ich kompetencje,
  - 4) zasady wyboru władz,

- 5) zadania organizacji,
  - 6) prawa i obowiązki członków,
  - 7) źródła finansowania działalności organizacji,
  - 8) zasady dokonywania zmian statutu,
  - 9) tryb likwidacji organizacji i zasady dysponowania majątkiem organizacji likwidowanej.
3. Statut organizacji samorządu gospodarczego powinien ustanawiać co najmniej następujące władze:
- 1) zebranie członków lub delegatów,
  - 2) zarząd,
  - 3) komisję rewizyjną,
  - 4) sądy organizacyjne.

Art.13.

1. Wybory do władz organizacji samorządu gospodarczego są powszechne.
2. Każdy z podmiotów posiadający czynne prawo wyborcze korzysta z jednego głosu.
3. Osoby prawne realizują czynne i bierne prawo wyborcze przez ustanowionych w tym celu przedstawicieli.
4. Kadencja władz pochodzących z wyboru trwa 4 lata.

Art.14.

1. W celu zarejestrowania organizacji samorządu gospodarczego inicjatorzy składają do sądu rejestrowego wnioski o rejestrację wraz ze statutem i listą inicjatorów zawierającą ich imiona i nazwiska (nazwy) oraz miejsce zamieszkania (siedzibę).
2. Organizacje samorządu gospodarczego uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru organizacji samorządu gospodarczego prowadzonego przez sąd rejestrowy. Sądem rejestrowym jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy według siedziby organizacji.
3. O wpisaniu do rejestru sąd rejestrowy zawiadamia inicjatorów oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę organizacji.
4. Postępowanie w sprawie zarejestrowania organizacji wymienionych w art.2 ust.1 pkt 1-5 jest wolne od opłat sądowych.

Art.15.

1. Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o zarejestrowaniu organizacji po stwierdzeniu, że jej statut jest zgodny z przepisami prawa oraz że inicjatorzy spełniają wymagania określone ustawą.
2. Wpis do rejestru obejmuje:
  - 1) nazwę i siedzibę organizacji oraz zakres terytorialny jej działania,
  - 2) imiona i nazwiska oraz adresy członków zarządu, a w razie likwidacji dane likwidatora,
  - 3) datę wpisu lub wykreślenia rejestru.
3. Rejestry organizacji samorządu gospodarczego są jawne i dostępne dla osób trzecich.
4. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi sposób prowadzenia rejestru organizacji samorządu gospodarczego.

Art.16.

1. W razie stwierdzenia, że działalność organizacji samorządu gospodarczego jest niezgodna z prawem lub statutem, wojewoda właściwy dla siedziby organizacji może wystąpić do właściwych organów organizacji o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust.2.
2. Sąd na wniosek organu określonego w ust.1 może:
  - 1) udzielić upomnienia właściwym organom organizacji,
  - 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów organizacji.

Art.17.

1. Z zastrzeżeniem ust.2, do likwidacji organizacji samorządu gospodarczego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. Nr 20 poz.105 i z 1990 r. Nr 14 poz.86).
2. W razie braku środków własnych likwidowanej organizacji na pokrycie kosztów likwidacji, koszty te pokrywają z własnych środków jej członkowie.

Art.18.

Do postępowania w sprawach rozpatrywanych przez sąd rejestrowy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

ROZDZIAŁ III: MAJĄTEK I GOSPODARKA FINANSOWA

Art.19.

Majątek organizacji samorządu gospodarczego powstaje ze składek członkowskich, dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności oraz dochodów z majątku organizacji.

Art.20.

Podmioty należące do organizacji, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 1-5 uiszczają składki członkowskie obliczane jako suma stałej kwoty podstawowej oraz narzutu od należności z tytułu podatku od towarów i usług, z tym że:

- 1) stała roczna kwota podstawowa wynosi 1/10 kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sześciu działach gospodarki narodowej w roku ubiegłym,
- 2) roczny wskaźnik narzutu od należności z tytułu podatku od towarów i usług wynosi:
  - 0,05% do 31 grudnia 1993r.
  - 0,06% od 1 stycznia do 31 grudnia 1994r.
  - 0,07% od 1 stycznia do 31 grudnia 1995r.
  - 0,08% od 1 stycznia do 31 grudnia 1996r.
  - 0,09% od 1 stycznia do 31 grudnia 1997r.
  - 0,1% od 1 stycznia 1998r.

Art.21.

Wysokość składki od podmiotów należących do organizacji, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 6-7, określają właściwe statuty i regulaminy, z tym że nie może być ona wyższa niż 5% dochodów tych podmiotów pochodzących ze składek członkowskich.

Art.22.

Nie opłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w tych sprawach podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

ROZDZIAŁ IV: IZBY PRZEMYSŁOWO–HANDLOWE

Art.23.

Do podstawowych zadań izb przemysłowo–handlowych należy w szczególności:

- 1) prowadzenie działalności promocyjnej na rzecz członków oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów z partnerami w kraju i za granicą,
- 2) przyczynianie się do zaspokajania potrzeb i ułatwiania warunków rozwoju życia gospodarczego, w szczególności poprzez tworzenie, utrzymywanie lub popieranie, z zachowaniem przepisów ustawowych, odpowiednich instytucji i urzędów m.in. takich jak: instytuty badawcze, muzea, wystawy, pokazy, targi, biura informacyjne i reklamacyjne,
- 3) zakładanie, prowadzenie i popieranie we współpracy z władzami oświatowymi szkół zawodowych i doksztalających,
- 4) wyrażanie opinii na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i doksztalającego oraz o stanie prowadzonych przez izby szkół,
- 5) wyznaczanie osób powołanych do wydawania opinii i stwierdzania stanu faktycznego oraz innych działań, wymagających wiarygodności i znajomości rzeczy, w zakresie podmiotów i czynności mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin; w szczególności izbom przysługuje prawo ustanawiania i zaprzysięgania rzeczoznawców i biegłych itp.,
- 6) delegowanie przedstawicieli do utworzonych przez władze organów doradczych w sprawach dotyczących lub mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin,
- 7) proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów samorządu gospodarczego przewidują odnośnie przepisy, kandydatów na stanowiska członków komisji podatkowych, ławników sądowych, nadzorców sądowych itp.,
- 8) wyznaczanie kandydatów na członków rad nadzorczych na wniosek odpowiednich władz,

- 9) wydawanie opinii i zaświadczeń o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej i handlowej, o cenach itp.,
- 10) wydawanie świadectw o pochodzeniu towarów i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu handlowego i firm,
- 11) tworzenie z zachowaniem istniejących przepisów, sądów polubownych i pojednawczych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków gospodarczych i handlowych.

Art.24.

Inicjatywę utworzenia izby przemysłowo-handlowej podejmuje co najmniej 100 podmiotów gospodarczych, w imieniu których pełnomocnicy postępują zgodnie z przepisami art.14.

Art.25.

1. Izby Przemysłowo-Handlowe zrzeszają się w Związku Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Statut Związku Izb Przemysłowo-Handlowych określa zasady reprezentacji zrzeszonych w nim izb przemysłowo-handlowych.
3. Do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych mogą przystępować organizacje podmiotów gospodarczych nie objętych niniejszą ustawą oraz podmioty nie będące podmiotami gospodarczymi, zainteresowane przekształceniami struktur gospodarczych, rozwijaniem współpracy gospodarczej z zagranicą i wypracowaniem rozwiązań systemowych regulujących problemy ekonomiczne kraju, przy czym posiadają one status członka stowarzyszonego.
4. Do zadań Związku Izb Przemysłowo-Handlowych należy w szczególności organizowanie i prowadzenie sądownictwa polubownego w zakresie rozstrzygania sporów ze stosunków gospodarczych z udziałem podmiotów zagranicznych.
5. Działalność promocyjna w sferze międzynarodowej współpracy gospodarczej, prowadzona jest przez wyodrębnioną funkcjonalnie, organizacyjnie i finansowo jednostkę w ramach Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Art.26.

1. W celu rozwijania współpracy gospodarczej z zagranicą podmioty gospodarcze mogą również, na zasadzie dobrowolności, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzyć z partnerami zagranicznymi dwu lub wielostronne izby przemysłowo-handlowe.

2. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust.1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z tym że liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby, każdorazowo ustala zarząd Związku Izb Przemysłowo–Handlowych.
3. Członkami izb określonych w ust.1 mogą być podmioty gospodarcze polskie oraz zagraniczne.
4. Izby, o których mowa w ust.1, podlegają wpisowi do rejestru stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

Art.27.

Podmioty gospodarcze na zasadzie dobrowolności zrzeszają się w izbach branżowych.

Art.28.

1. Izby przemysłowo–handlowe w nazwie umieszczają geograficzne określenie regionu lub miasta znajdujących się w obszarze okręgu, w którym działają.
2. Izby branżowe w nazwie używają określenia branży lub przedmiotu działania jej członków.
3. Dwu lub wielostronne izby przemysłowo–handlowe z udziałem partnerów zagranicznych mogą używać nazwy "Polsko–..... Izba Przemysłowo–Handlowa".

ROZDZIAŁ V: CECHY I IZBY RZEMIEŚLNICZE

Art.29.

1. Rzemiosłem w rozumieniu ustawy jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej objętej listą rzemiosł przez osobę fizyczną lub spółkę cywilną osób fizycznych z zaangażowaniem kwalifikowanej pracy własnej, w imieniu własnym tej osoby i na jej rachunek.
2. Związek Rzemiosła Polskiego, po porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, określi listę rzemiosł oraz rzemiosła, których wykonywanie wymaga kwalifikacji zawodowych stwierdzonych dowodami, o których mowa w art.30 ust.1.

3. Do rzemiosła nie zalicza się działalności: handlowej, gastronomicznej, transportowej, usług hotelarskich, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów-plastyków i fotografików.
4. Rzemieślnikiem jest osoba fizyczna lub spółka cywilna osób fizycznych, która prowadzi działalność gospodarczą z zachowaniem warunków określonych w ust.1.

Art.30.

1. Dowodami kwalifikacji zawodowych rzemieślnika są:
  - 1) dyplom lub świadectwo ukończenia wyższej, średniej lub zasadniczej szkoły o profilu technicznym bądź artystycznym w zawodzie (kierunku) odpowiadającym dziedzinie wykonywanego rzemiosła,
  - 2) dyplom mistrza w rzemiośle lub w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła,
  - 3) świadectwo czeladnicze albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła.
2. Rzemieślnik obowiązany jest wykazać się innymi dowodami kwalifikacji zawodowych niż określone w ust.1, jeżeli z przepisów odrębnych ustaw wynika obowiązek posiadania takich kwalifikacji.
3. Dyplomy mistrza i świadectwa czeladnicze wydawane są przez izby rzemieślnicze osobom, które złożyły stosowne egzaminy przed komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych. Dyplomy i świadectwa opatrywane są pieczęcią i godłem Państwa.
4. Zasady powoływania komisji egzaminacyjnych, sposób przeprowadzania egzaminów, wzory dyplomów i świadectw oraz zasady nauki w zakładach rzemieślniczych osób dorosłych określa Związek Rzemiosła Polskiego w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej.
5. W szczególnych przypadkach izba rzemieślnicza może na czas określony lub na stałe zwolnić rzemieślnika od obowiązku przedstawiania dowodów kwalifikacji, o których mowa w ust.1, po przeprowadzeniu egzaminu sprawdzającego.

Art.31.

1. Rzemieślnik ma prawo:
  - 1) wybierać i być wybieranym do organów samorządu rzemiosła,
  - 2) korzystać ze wszystkich świadczeń określonych statutem organizacji rzemieślniczej, której jest członkiem,

- 3) uczestniczyć bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji samorządu w opiniowaniu aktów normatywnych o istotnym dla rzemiosła znaczeniu.
2. Rzemieślnik jest obowiązany:
  - 1) rzetelnie, sumiennie i terminowo wykonywać rzemiosło,
  - 2) należeć do cechu właściwego ze względu na miejsce i rodzaj wykonywanego rzemiosła,
  - 3) przestrzegać zasad etyki i godności zawodowej,
  - 4) przestrzegać przepisów statutu organizacji samorządu rzemiosła, której jest członkiem oraz uchwał organizacji samorządu rzemiosła.
3. W przypadku śmierci rzemieślnika, współmałżonek pozostający do chwili śmierci na utrzymaniu rzemieślnika oraz małoletni zstępni mają prawo wykonywać rzemiosło na warunkach i zasadach obowiązujących rzemieślnika.
4. Na rachunek zstępnych rzemiosło może być wykonywane przez ustawowego opiekuna do czasu osiągnięcia przez nich pełnoletności lub ukończenia nauki w szkołach średnich lub wyższych.
5. Uprawnienia, o których mowa w ust.3, przysługują także pozostającym na utrzymaniu rzemieślnika do chwili jego śmierci – pełnoletnim zstępnym pobierającym naukę w szkołach ponadpodstawowych lub wyższych, przez okres pobierania przez nich nauki w tych szkołach.
6. W przypadkach, gdy dany rodzaj rzemiosła może być wykonywany wyłącznie po wykazaniu się przez rzemieślnika dowodami kwalifikacji określonych w odrębnych przepisach, współmałżonek lub zstępni, o których mowa w ust.3–5 prowadzą działalność za pośrednictwem osoby posiadającej wymagane kwalifikacje.

Art.32.

Zasady etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania rzemiosła określa Związek Rzemiosła Polskiego.

Art.33.

1. Rzemieślnicy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie zasad etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania rzemiosła.
2. Sąd cechowy może ukarać rzemieślnika karami:
  - 1) upomnienia,
  - 2) nagany,
  - 3) pozbawienia prawa do korzystania z określonych świadczeń cechu przewidzianych statutem na okres do 1 roku,
  - 4) pozbawienia prawa wybieralności do organów cechowych na okres do 3 lat.

3. Od orzeczenia sądu cechowego służy odwołanie do rzemieślniczego sądu odwoławczego, działającego przy izbie rzemieślniczej w ciągu 1 miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia. Orzeczenia rzemieślniczego sądu odwoławczego są ostateczne.
4. Właściwość, zasady i tryb postępowania przed sądem odwoławczym, określa regulamin wydany przez Związek Rzemiosła Polskiego.

Art.34.

Cechy i izby rzemieślnicze mogą być tworzone w trybie inicjatyw założycielskich lub w drodze podziału istniejących organizacji pod warunkiem zapewnienia samodzielności finansowej, w uzgodnieniu odpowiednio z izbą rzemieślniczą i Związkiem Rzemiosła Polskiego.

Art.35.

1. Podstawą utworzenia cechu w trybie inicjatywy założycielskiej jest uchwalenie statutu cechu przez co najmniej 50 założycieli.
2. Podstawą utworzenia cechu w trybie podziału jest uchwała walnego zgromadzenia cechu podlegającego podziałowi, powzięta w trybie określonym w statucie, zawierająca postanowienia o zasadach podziału z uwzględnieniem podziału składników majątkowych oraz praw i zobowiązań cechu podlegającego podziałowi.

Art.36.

Przepisy art.35 mają odpowiednie zastosowanie do izb rzemieślniczych, z tym że liczba członków założycieli (cechów) wynosi co najmniej 10.

Art.37.

1. Organizacje samorządu rzemiosła przechodzą w stan likwidacji na podstawie uchwał walnych zgromadzeń lub odpowiednio uchwał zjazdów, powziętych w trybie przewidzianym w statucie.
2. Uchwała o likwidacji cechu podlega zatwierdzeniu przez izbę rzemieślniczą, zaś uchwała o likwidacji izby przez Związek Rzemiosła Polskiego.
3. W uchwale o likwidacji, o której mowa w ust.1, należy określić zasady i tryb postępowania likwidacyjnego i wskazać inną organizację samorządu rzemiosła, która przejmie majątek likwidowanej organizacji.

Art.38.

1. Cechy są organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającymi osoby wykonujące rzemiosło.
2. Cechy zrzeszają się w izbie rzemieślniczej właściwej ze względu na teren ich działania.
3. Podstawowym zadaniem cechu jest w szczególności utrwalanie więzi środowiskowych, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności, prowadzenie na rzecz członków działalności społeczno-organizacyjnej, kulturalnej, oświatowej i gospodarczej, a także reprezentowanie interesów członków.

Art.39.

1. Izby rzemieślnicze są organizacjami samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającymi cechy.
2. Izby rzemieślnicze zrzeszają się w Związku Rzemiosła Polskiego.

Art.40.

1. Związek Rzemiosła Polskiego jest ogólnopolską organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającą izby rzemieślnicze oraz na zasadzie dobrowolności rzemieślnicze organizacje branżowe inne niż określone w art.2 ust.1 pkt 2.
2. Podstawowymi zadaniami Związku jest: reprezentowanie interesów rzemiosła w kraju i za granicą, zapewnianie zrzeszonym w nim organizacjom pomocy w realizacji zadań statutowych, rozwijanie działalności społeczno-gospodarczej, działalności promocyjnej i marketingowej.
3. Związek Rzemiosła Polskiego określa wzory legitymacji rzemieślnika, a także zasady i sposób oznakowania zakładów rzemieślniczych.

ROZDZIAŁ VI: IZBY ROLNICZE

Art.41.

Izby rolnicze są organizacjami samorządu gospodarczego producentów rolnych.

Art.42.

Izbę rolniczą tworzą:

- 1) osoby fizyczne, będące producentami rolnymi – podatnikami podatku rolnego lub podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej, które posiadają pełną zdolność do czynności prawnych oraz stałe zamieszkanie na terenie działania izby,
- 2) osoby prawne będące podatnikami podatku rolnego lub podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej, mające siedzibę na obszarze działania izby.

Art.43.

1. Izby rolnicze ustalają swoje zadania w statutach.
2. Do podstawowych zadań izb rolniczych należy w szczególności:
  - 1) tworzenie warunków rozwoju rolnictwa w okręgu,
  - 2) prowadzenie doradztwa na rzecz rolników i innych form wdrażania postępu w rolnictwie i wiejskim gospodarstwie domowym,
  - 3) udzielanie rolnikom pomocy w zbywaniu płodów rolnych i zaopatrzeniu w środki produkcji,
  - 4) podejmowanie działań na rzecz sprawnej organizacji skupu, zaopatrzenia a także inicjowanie i pomoc w tworzeniu banków, zakładów przetwórczych i magazynów,
  - 5) inicjowanie działań na rzecz ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony środowiska,
  - 6) podejmowanie działań w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników, młodzieży i kobiet wiejskich,
  - 7) inicjowanie rozwoju turystyki na wsi,
  - 8) prowadzenie mediacji w sprawach rozwiązywania konfliktów lokalnych z zakresu rolnictwa,
  - 9) podejmowanie działań na rzecz poprawy struktury agrarnej.

Art.44.

Zadania określone w art.43 izba realizuje w szczególności przez:

- 1) prognozowanie rozwoju rolnictwa na terenie swojego działania,
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych,
- 3) występowanie z wnioskami do wojewodów i organów samorządu terytorialnego o wydanie odpowiednich przepisów prawa miejscowego i przepisów gminnych,

- 4) sporządzanie analiz i ocen oraz występowanie z wnioskami do właściwych organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz osób fizycznych i prawnych działających na rzecz rolnictwa w sprawach objętych zakresem działania izby,
- 5) delegowanie swoich przedstawicieli do zespołów doradczych administracji rządowej i samorządu terytorialnego, Agencji Rynku Rolnego i Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Art.45.

1. Izby rolnicze zrzeszają się w Związku Izb Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Zasady reprezentacji izb rolniczych w Związku Izb Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej określa statut.

**ROZDZIAŁ VII: ZRZESZENIA HANDLU I USŁUG
ORAZ ZRZESZENIA TRANSPORTU**

Art.46.

Zrzeszenia są organizacjami samorządu gospodarczego podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie handlu, gastronomii i usług oraz transportu samochodowego i konnego. Podmioty prowadzące działalność w zakresie:

- 1) handlu, gastronomii i usług – zrzeszają się w zrzeszeniach handlu i usług,
- 2) transportu samochodowego – zrzeszają się w zrzeszeniach transportu.

Art.47.

Nazwa zrzeszenia może nawiązywać do tradycyjnych (historycznych) nazw organizacji podmiotów określonych w art.46, działających na danym terenie.

Art.48.

Zrzeszenia ustalają w statutach swoje zadania, do których należą w szczególności:

- 1) utrwalanie więzi środowiskowych; kształtowanie i upowszechnianie postaw zgodnych z zasadami etyki i rzetelnego wykonywania działalności gospodarczej,
- 2) popieranie we współpracy z władzami oświatowymi i instytucjami zajmującymi się szkolnictwem – szkół kształcących w kierunkach użytecznych przy prowadzeniu działalności gospodarczej,

- 3) inicjowanie, prowadzenie i popieranie wszelkich form doksztalcania w dziedzinach mogących być użytecznym dla członków,
- 4) wyznaczanie spośród członków osób powołanych do wydawania opinii w zakresie reprezentowanych w zrzeszeniu rodzajów działalności gospodarczej; w szczególności zrzeszenia mogą powoływać i zaprzysięgać rzeczoznawców i biegłych w tych dziedzinach,
- 5) delegowanie przedstawicieli do wszelkich ciał opiniodawczych, doradczych, terenowych w ramach samorządu terytorialnego lub innych, których działanie może mieć wpływ na działalność gospodarczą członków,
- 6) proponowanie – w wypadkach przewidzianych prawem, kandydatów na członków komisji podatkowych, ławników sądowych itp.,
- 7) wydawanie opinii i zaświadczeń o istniejących zwyczajach dotyczących działalności handlowej, gastronomicznej i usługowej,
- 8) prowadzenie na rzecz członków działalności kulturalnej i socjalnej, w ramach tej ostatniej zakładanie i prowadzenie funduszu socjalnego i kas zapomogowo – pożyczkowych.

Art.49.

1. Członkowie zrzeszenia podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej przed sądem organizacyjnym za naruszenie zasad etyki zawodowej i rzetelnego wykonywania działalności gospodarczej.
2. Sąd organizacyjny może stosować następujące kary:
  - 1) upomnienia,
  - 2) nagany,
  - 3) pozbawienia prawa do korzystania z określonych świadczeń zrzeszenia przewidzianych statutem na okres do 1 roku,
  - 4) pozbawienie biernego prawa wyborczego na okres do 2 lat.
3. Od orzeczenia sądu organizacyjnego służy odwołanie do sądu odwoławczego działającego przy Związkach Zrzeszeń. Orzeczenia sądu odwoławczego są ostateczne.
4. Zasady i tryb postępowania przed sądami organizacyjnymi określa regulamin wydany przez właściwy Związek.

Art.50.

1. Zrzeszenia, o których mowa w art.46 pkt 1, zrzeszają się w Związku Zrzeszeń Handlu i Usług.
2. Zrzeszenia, o których mowa w art.46 pkt 2, zrzeszają się w Związku Zrzeszeń Transportu.

Art.51

1. Statuty, o których mowa w art.48, uchwalają założyciele lub zjazdy delegatów zrzeszeń.
2. Do statutów organizacji, o których mowa w art.50, stosuje się odpowiednio przepisy art.48, z tym że podstawowym zadaniem tych organizacji jest udzielanie pomocy w realizacji zadań statutowych zrzeszonym organizacjom.

Art.52.

1. Członkowie zrzeszeń, o których mowa w art.46 pkt 1, posiadający odpowiednie kwalifikacje mogą zatrudniać młodocianych w celu nauki zawodu.
2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej oraz po porozumieniu ze Związkiem Zrzeszeń Handlu i Usług, określi w drodze rozporządzenia:
  - 1) zawody, w których może być prowadzona nauka zawodu,
  - 2) wymogi kwalifikacyjne jakie musi spełniać osoba prowadząca naukę zawodu,
  - 3) zasady zawierania i rozwiązywania umów o pracę w celu nauki zawodu oraz zasady jej odbywania,
  - 4) zasady wynagradzania młodocianych pobierających naukę zawodu,
  - 5) tryb powoływania komisji egzaminacyjnych i tryb przeprowadzania egzaminów stwierdzających kwalifikacje zawodowe.

ROZDZIAŁ VIII: RADY GOSPODARKI

Art.53.

1. Rady gospodarki biorą udział w tworzeniu założeń długofalowej i bieżącej polityki gospodarczej we współpracy z odpowiednimi organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego poprzez:
  - 1) przedstawianie propozycji rozwiązań systemowych i prawnych regulujących problemy gospodarcze,
  - 2) przedstawianie opinii do opracowywanych przez odpowiednie organy propozycji rozwiązań systemowych i prawnych.

2. Rada Gospodarki Polskiej współdziała w tworzeniu infrastruktury gospodarczej kraju przez stworzenie i utrzymywanie systemu informacji gospodarczej obejmującej całość gospodarki polskiej w powiązaniu z odpowiednimi systemami zagranicznymi, oraz systemu wspierania i finansowania przedsiębiorczości w Polsce a także współdziała w realizacji programów gospodarczych o zasięgu ogólnokrajowym i regionalnym.
3. Rada Gospodarki Polskiej uczestniczy w promocji handlu zagranicznego i przedsiębiorstw polskich, organizuje powiązania pomiędzy krajowymi i międzynarodowymi systemami promocji gospodarczej oraz prowadzi system informacji ekonomicznej m.in. dla potrzeb międzynarodowych instytucji promujących gospodarkę i przedsiębiorstwa polskie.
4. Rada Gospodarki Polskiej organizuje i prowadzi system szkolenia profesjonalnego i doradztwa gospodarczego w skali kraju, prowadzi przedsięwzięcia szkoleniowe i doradcze we współpracy z partnerami zagranicznymi, ustala i popularyzuje ogólne wymogi etyki i zasady postępowania w stosunkach gospodarczych, a także rozwija system polubownego rozstrzygania sporów gospodarczych.

ROZDZIAŁ IX: PRZEPISY SZCZEGÓLNE

Art.54.

Nazw "izba przemysłowo-handlowa", "izba rzemieślnicza", "izba rolnicza", "zrzeszenie handlu i usług", "zrzeszenie transportu", "rada gospodarki" mogą używać wyłącznie organizacje działające na podstawie niniejszej ustawy.

ROZDZIAŁ X
ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH,
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art.55.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. 41 poz.324, z 1990 r. Nr 26 poz. 149, Nr 34 poz.198, Nr 86 poz.504, z 1991 r. Nr 31 poz.128, Nr 41 poz.179, Nr 73 poz.321, Nr 105 poz. 452, Nr 106 poz. 457 i Nr 107 poz.460) art.6 otrzymuje brzmienie:

"Art. 6. Zasady zrzeszania się podmiotów gospodarczych w organizacjach samorządu gospodarczego określa ustawa o samorządzie gospodarczym (Dz. U. Nr... poz...).".

Art.56.

1. Działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U. Nr 35 poz.195 i z 1992 r. Nr 75 poz.368) izby gospodarcze obejmujące obszar jednego lub kilku województw i Krajowa Izba Gospodarcza przekształcają się z mocy ustawy w izby przemysłowo-handlowe i Związek Izb Przemysłowo-Handlowych RP.
2. Prowadzenie Sądu Arbitrażowego działającego przy Krajowej Izbie Gospodarczej przechodzi z mocy ustawy na Związek Izb Przemysłowo-Handlowych RP.
3. Działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U. Nr 35 poz. 195 i z 1992 r. Nr 75 poz.368) izby inne niż określone w ust. 1 mogą przekształcić się w izby branżowe.
4. Działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz.U. Nr 35 poz.194) zrzeszenia prywatnego handlu i usług oraz zrzeszenia prywatnego transportu obejmujące obszar jednego lub kilku województw, Naczelna Rada Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelna Rada Zrzeszeń Transportu Prywatnego – przekształcają się z mocy ustawy odpowiednio w: zrzeszenia handlu i usług, zrzeszenia transportu, Związek Zrzeszeń Handlu i Usług oraz Związek Zrzeszeń Transportu.

5. W terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organizacje, o których mowa w ust.1,3 i 4, dostosują swoje statuty oraz zakres i zasady działania od przepisów ustawy, a poprawione statuty przedstawiają sądom rejestrowym. W razie niezgodności statutu z ustawą sąd wzywa organizację do usunięcia niezgodności w wyznaczonym terminie. Po upływie wyznaczonego terminu, w przypadku nie usunięcia niezgodności, sąd wykreśla organizację z rejestru.
6. Jeżeli na terenie danego okręgu działa więcej niż jedna z organizacji określonych w art.2 ust.1 pkt 1–5, organizacje te dokonują połączenia w terminie 3 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy. W przypadku nie zwołania zebrań członków lub nie podjęcia uchwał o połączeniu w wymienionym terminie – odpowiedni związek organizacji określony w art.2 ust.2 pkt 1–5 postanowi w drodze uchwały o połączeniu tych organizacji.
7. Przepisów ust.6 nie stosuje się do cechów rzemieślniczych.
8. Wybory władz, o których mowa w art.12 ust.3, organizacji określonych w art.2 ust.1 pkt 1–5 oraz w art.2 ust.2 pkt 1–5 winny być przeprowadzone w terminie jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej ustawy zgodnie z właściwymi statutami.
9. Wybory, o których mowa w ust.8, przeprowadzają i organizują założyciele zgodnie z ordynacją wyborczą umieszczoną w statucie.
10. W przypadku nieprzeprowadzenia wyborów w terminie określonym w ust.8 odpowiedni sąd wyznaczy komisarza, który zarządzi i przeprowadzi wybory.

Art.57.

Do czasu zarejestrowania zmian statutów pozostają w mocy postanowienia dotychczasowych statutów. W przypadku sprzeczności postanowień dotychczasowych statutów z przepisami ustawy – stosuje się przepisy ustawy.

Art.58.

1. Majątek Izb Przemysłowo Handlowych i ich Związku, przejęty na rzecz Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz.U. Nr 10, poz.104) – zwraca się właściwym izmom przemysłowo-handlowym i Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych.
2. Minister Przekształceń Własnościowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb ujawnienia w księgach wieczystych zwrotu majątku Izb Przemysłowo-Handlowych i ich związku.

Art.59.

Majątek zrzeszeń prywatnego handlu i usług, zrzeszeń prywatnego transportu, Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelnej Rady Transportu Prywatnego przechodzi odpowiednio na organizacje o których mowa w art. 46 i 50.

Art.60.

Do czasu utworzenia Rady Gospodarki Polskiej, zadania określone w art.3 ust.2 oraz w art.11 realizuje Związek Izb Przemysłowo-Handlowych RP.

Art.61.

Podmioty gospodarcze, które podjęły działalność przed dniem wejścia w życie ustawy, przekażą informacje, o których mowa w art.11 ust.3, właściwym organizacjom samorządu gospodarczego, w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art.62.

Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz.U. Nr 17 poz.92),
- 2) ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz.U. Nr 35 poz. 194),
- 3) ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U. Nr 35 poz. 195 i z 1992 r. Nr 75 poz. 368).

Art.63.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. . . . . , które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MARSZAŁEK SENATU

(-)

August CHEŁKOWSKI

U Z A S A D N I E N I E

Projekt ustawy o samorządzie gospodarczym stanowi niewątpliwy przełom w próbach uporządkowania struktur organizacyjnych reprezentacji podmiotów gospodarczych. W nowym, demokratycznym ładzie politycznym oraz w dążeniu do sprawnej i konkurencyjnej gospodarki rynkowej nie może zabraknąć organizacji, które w oparciu o demokratyczne struktury przedstawicielskie reprezentować winny wobec rządu, administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz Sejmu i Senatu – interesy wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy o samorządzie gospodarczym jest koniecznym krokiem w kierunku usprawnienia funkcjonowania gospodarki oraz na drodze integracji Polski ze Wspólnotami Europejskimi. Ze względów praktycznych w projekcie oparto się przede wszystkim na rozwiązaniach tzw. kontynentalnych, dla których główne przykłady stanowią: system niemiecki i francuski. W znacznym stopniu również projekt ustawy nawiązuje do polskich rozwiązań z okresu międzywojennego w szczególności w zakresie prawa o Izbach Przemysłowo-Handlowych i Izbach Rolniczych. Warto zaznaczyć, że projekt ustawy konsultowany był z Radą Gospodarki Polskiej oraz z tworzącymi ją organizacjami: Krajową Izbą Gospodarczą, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Naczelną Radą Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelną Radą Zrzeszeń Prywatnego Transportu i uzyskał wstępną akceptację tych organizacji.

Po ratyfikacji układu o Stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi należy zmierzać do kompatybilności naszych rozwiązań prawnych z rozwiązaniami stosowanymi w rozwiniętych krajach Europy, starając się jednocześnie w maksymalnym stopniu zachować walory specyfiki i tradycji polskiej.

1. H I S T O R I A

Izby handlowe jako organizacje prawno-polityczne, broniące interesów zawodowych handlu i przemysłu i będące samorządnym przedstawicielstwem kupców i przemysłowców – rozwinęły się właściwie na początku XIX wieku. Początków samorządu gospodarczego należy w zasadzie szukać w prawodawstwie Napoleona, który w 1802 roku dekretem konsularnym powołał do życia izby handlowe. Organizacje samorządu gospodarczego od samego początku stały się ściśle autonomicznymi organizacjami o prawno-politycznym charakterze. Główne cele "pierwotnych" organizacji samorządu gospodarczego to przede wszystkim współdziałanie w dziedzinie rozwoju stosunków gospodarczych oraz harmonizowanie tych stosunków i pośredniczenie pomiędzy

zawodowo-gospodarczymi interesami podmiotów a zbiorowym interesem społecznym. Prawidłowy rozwój instytucji samorządu gospodarczego początek swój datuje od momentu gdy państwo zaczęło odstępować pewną część zarządu sprawami publicznymi obywatelom oraz handel i rzemiosło wyzwoliły się z dawnych form cechowo-feudalnych. Warto w tym miejscu wspomnieć, że już w 1650 roku zgromadzenia doradcze kupców marsylskich przekształciły się w izbę handlową; natomiast w roku 1700 powstała izba w Dunkierce a w 1701 w Rouen, Bordeaux, Tuluzie itp. W tym miejscu można stwierdzić, że kolebką samorządu gospodarczego jest Francja.

W tym samym okresie – t.j. na pocz. XIX w., izby powstawały również w Księstwie Warszawskim m.in. w takich miastach jak: Warszawa, Toruń, Bydgoszcz, Kalisz, Leszno, Wschowa, Rawicz, Międzyrzecz i Płock.

Warto również zaznaczyć, że powstawanie w tym czasie autonomicznych instytucji samorządu gospodarczego było odbiciem postępowych i demokratycznych przemian jakie dokonywały się w pojęciach funkcjonowania państwa.

Tak jak samorząd terytorialny dokonał wyłomu w dawnym centralistycznym systemie administracji państwowej, samorząd kupiecki stworzył w izbach demokratyczne organizacje przedstawicielskie wspomagające i dynamizujące rozwój gospodarczy państwa.

2. SYSTEMY INSTYTUCJI SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO.

Można wyróżnić kilka możliwych systemów organizacji samorządu gospodarczego:

- 1/ Izby jako wolne stowarzyszenia – system ten obowiązuje m.in. w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych i Belgii. W systemie tym izby są stowarzyszeniami społecznymi uzyskującymi osobowość prawną na podstawie rejestracji. Przynależność podmiotów do tych organizacji jest dobrowolna.
- 2/ Izby jako organizacje ściśle urzędowe – funkcjonowały dawniej w tzw. wolnych miastach Rzeszy Niemieckiej takich jak m.in. Hamburg, Brema i Lubeka.
- 3/ Izby powstające na podstawie specjalnych aktów prawnych – taki system obowiązuje np. we Francji, Austrii i Niemczech gdzie akt prawny z góry ustala zasięg terytorialny poszczególnych izb określając nawet ich siedziby i okręgi (Austria) lub określa tak jak we Francji, że izba ma działać co najmniej w każdym departamencie. W Niemczech natomiast ze względu na strukturę organizacyjną państwa (landy) szczególnie znaczenie ma regionalny charakter instytucji samorządu gospodarczego, obejmujących swoim zasięgiem cały obszar Niemiec.

W tych systemach organizacje samorządu gospodarczego mają charakter instytucji publiczno-prawnych a przynależność do nich jest obowiązkowa.

Dla porządku historycznego warto jeszcze wspomnieć, że istniały systemy, w których izby powstające fakultatywnie zatwierdzane były przez np. ministra przemysłu i handlu (państwa dawnej Rzeszy Niemieckiej) lub izby powstające fakultatywnie uzyskiwały sankcję władzy najwyższej (np. dawne Włochy gdzie izba zatwierdzana była dekretem królewskim wydawanym na podstawie wniosku ministra przemysłu i handlu).

Aktualnie właściwie we wszystkich systemach samorządu gospodarczego składki płacone na rzecz instytucji tego samorządu zaliczane są w koszty funkcjonowania podmiotów – członków samorządu.

Rzeczpospolita Polska ma tradycje odrębnej regulacji prawnej dotyczącej izb gospodarczych. W Polsce międzywojennej funkcjonowało prawo o izbach przemysłowo-handlowych (Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych, Dz.U.RP. z 1936r. Nr 43 poz.335), prawo o izbach rolniczych (Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych. Dz.U.R.P z z 1933 r. Nr 2 poz.16) oraz prawo o izbach rzemieślniczych – ustawa z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związkach (Dz.U. Nr 65 poz.434). Natomiast na podstawie Prawa przemysłowego z 1927 roku funkcjonowały zrzeszenia przemysłu prywatnego i zrzeszenia kupieckie. Zgodnie z prawem izby gospodarcze tworzone były z mocy ustawy i działały na podstawie statutów a przynależność do nich była powszechna czyli obligatoryjna. O utworzeniu izby, jej siedzibie i o granicach okręgu postanawiała Rada Ministrów oraz odpowiedni minister. Wybory do izb zarządzane i nadzorowane były przez ministra lub odpowiedniego wojewodę.

Izby gospodarcze zniesione zostały na podstawie art.9 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości, (Dz.U. Nr 10 poz. 104) a majątek ich przekazano Skarbowi Państwa. Po zniesieniu izb gospodarczych organizacjami samorządu gospodarczego były zrzeszenia przemysłu prywatnego i zrzeszenia kupieckie. Ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej wprowadziła m.in. zasadę dobrowolności zrzeszania się podmiotów gospodarczych (art.6). W ślad za tą ustawą analogiczną zasadę zrzeszania się przyjęły obowiązujące aktualnie ustawy: z 22 marca 1989 r. o rzemiośle, z 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych oraz z 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych.

Tak więc od 1 stycznia 1989 r. istnieje w Polsce zasada całkowitej dobrowolności zrzeszania się podmiotów w instytucjach samorządu gospodarczego, która pod pozorem nieskrępowanej demokracji stworzyła niewątpliwie również stan pewnego nieporządku oraz organizacyjnej i faktycznej słabości tych instytucji.

Inicjatywę opracowania nowej ustawy o izbach gospodarczych, opartej na obligatoryjności zrzeszania się podmiotów gospodarczych, podjęły w 1991 r. dwa zespoły poselskie (projekty – druki sejmowe nr 988 i 1044). Komisja Nadzwyczajna po rozpatrzeniu tych projektów skierowała we wrześniu 1991 r. wniosek do Sejmu o ich odrzucenie (druk nr 1125). W sejmie poprzedniej kadencji zgłoszono również projekty ustawy o izbach rolniczych (druki sejmowe nr 683 i 828). Warto zaznaczyć, że wspomniane projekty wymagały dopracowania i prawdopodobnie w związku z wcześniejszym zakończeniem kadencji parlamentu, prace nad tymi projektami zostały przerwane.

3. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROJEKTU USTAWY

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest przede wszystkim uporządkowanie struktur samorządu gospodarczego w Polsce. Jak już wspomniano poprzednio, aktualnie obowiązujące przepisy umożliwiły uruchomienie ogromnej liczby różnych organizacji reprezentujących interesy podmiotów gospodarczych. Ustawa w żadnym wypadku nie zmierza do likwidacji tych instytucji ale proponuje wprowadzenie pewnych ściśle określonych struktur organizacyjnych samorządu gospodarczego, w ramach których zachowane będą pełne zasady demokratyczne.

Proponuje się uregulowanie problematyki różnych organizacji samorządu gospodarczego **w jednym akcie prawnym**. Rozwiązanie takie pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad ogólnych obowiązujących wszystkie organizacje samorządu gospodarczego (rozdziały I, II i III – zadania i zasady działania, rejestracja, majątek i gospodarka finansowa itp.), z jednoczesnym zachowaniem specyfiki i odrębności poszczególnych organizacji (rozdziały od IV do VII). Proponuje się również powołanie wspólnej reprezentacji wszystkich organizacji zarówno na poziomie okręgu, jak również na szczeblu krajowym. Są to Rady Gospodarki określone w art.2 ust.1 pkt 7, art.4 i 5 oraz w art.53 (rozdz. VIII). Tak więc:

- 1/ Każdy podmiot, z chwilą podjęcia działalności gospodarczej staje się automatycznie członkiem jednej z organizacji samorządu gospodarczego (art.6).
- 2/ Podmioty organizują się na zasadzie terytorialności **w okręgu**, który obejmuje obszar jednego lub kilku województw (art.3 ust.1).

- 3/ Uwzględniając tradycję i specyfikę Polski, proponuje się aby podmioty gospodarcze zrzeszały się w pięciu podstawowych organizacjach samorządu gospodarczego (art.2 ust.1).

Są to:

- 1) Izby Przemysłowo-Handlowe
- 2) Cechy i Izby Rzemieślnicze
- 3) Izby Rolnicze
- 4) Zrzeszenia Handlu i Usług
- 5) Zrzeszenia Transportu

Przynależność podmiotów do Cechów Rzemieślniczych i Izb Rolniczych wynika bezpośrednio z definicji (art.6 ust.1, pkt 1 i 2), natomiast pozostałe podmioty należą do jednej z trzech organizacji wymienionych w art.2 ust.1 pkt 1, 4 i 5.

- 4/ Poszczególne organizacje samorządu gospodarczego tworzą na szczeblu krajowym związki tych organizacji określone w art.2 ust.2 pkt 1-5 (Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Rzemiosła Polskiego, Związek Izb Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Zrzeszeń Handlu i Usług i Związek Zrzeszeń Transportu).

Organizacje samorządu gospodarczego **mogą** ponadto tworzyć na szczeblu okręgu Okręgową Radę Gospodarki (art.4 ust.1). Związki Organizacji **tworzą** na szczeblu krajowym Radę Gospodarki Polskiej (art.4 ust.2).

- 5/ Samorząd gospodarczy zgodnie z art.1 ust.2 jest niezależny w wykonywaniu swych zadań, podlega tylko przepisom prawa i zgodnie z art.12 określa swoje szczegółowe zadania, w statutach. W art.16 ustawa ustanawia nadzór sądowy w zakresie orzekania o ewentualnej niezgodności z prawem działalności organów samorządu gospodarczego.
- 6/ Podstawową zasadą wyborów określoną w art.13 ust.1 – jest **powszechność**. W ust.2 natomiast zawarta jest bardzo ważna zasada, iż każdy podmiot posiadający czynne prawo wyborcze, bez względu na liczbę zatrudnionych pracowników i wartości obrotu – ma prawo do **jednego głosu w wyborach**. Analogiczną zasadę stosuje się m.in. przy wyborach do organów izb gospodarczych w Niemczech i Francji. Przyjęcie tej zasady powoduje, że struktury czy instytucje samorządu gospodarczego niejako automatycznie stanowią naturalne oparcie i pomoc dla małego i średniego biznesu.

- 7/ W art.20 ustalono wysokość składek członkowskich, które składają się z dwóch części:
- 1) stała roczna składka podstawowa w wysokości 1/10 kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sześciu działach gospodarki narodowej w roku ubiegłym,
  - 2) narzut od należności z tytułu podatku od towarów i usług płaconego przez podmiot, w wysokości 0,05% do końca roku, w którym zacznie obowiązywać ustawa – czyli 1993r. W następnych pięciu latach wskaźnik ten miałby wzrastać tak aby w 1998 r. osiągnąć wartości 0,1%.

Zgodnie z zasadami opodatkowania osób prawnych i fizycznych, składki podmiotów uiszczane na rzecz organizacji samorządu gospodarczego stanowią będą **koszty uzyskania przychodów** w rozumieniu odpowiednich ustaw.

4. STRUKTURA PROJEKTU USTAWY.

Ustawa składa się z 63 artykułów uporządkowanych w dziesięciu rozdziałach.

1/ Rozdział I: POSTANOWIENIA OGÓLNE (art.1–6)

W rozdziale tym definiuje się organizacje samorządu gospodarczego oraz określa zasady przynależności podmiotów gospodarczych do poszczególnych organizacji, określa się również możliwość utworzenia na szczeblu okręgu i kraju wspólnych reprezentacji wszystkich organizacji samorządu gospodarczego.

2/ Rozdział II: ZADANIA I ZASADY DZIAŁANIA (art.7–18)

W art.7–9 ustala się ogólne zadania samorządu gospodarczego, wzajemne zależności pomiędzy organizacjami samorządu gospodarczego a organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz obowiązki podmiotów. W art.11 ustawy nakłada się na organizacje samorządu gospodarczego obowiązek zorganizowania i prowadzenia ogólnokrajowego, powszechnego **Rejestru Podmiotów Gospodarczych**. Należy zwrócić uwagę, że jest to jedno z najważniejszych a jednocześnie najtrudniejszych zadań jakie projektowana ustawa stawia przed samorządem gospodarczym. W art.12–16 ustala się natomiast podstawowe wymogi co do uchwalania statutów oraz wyborów władz, procedurę rejestracji sądowej organizacji samorządu gospodarczego oraz zasady nadzoru sądowego.

3/ Rozdział III: MAJĄTEK I GOSPODARKA FINANSOWA (art.19–22)

W rozdziale tym (art.19) określa się źródła tworzenia majątku, organizacji – majątek organizacji samorządu gospodarczego powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności oraz dochodów z majątku organizacji. Jak już wspomniano, art.20 określa wysokość składek członkowskich.

4/ Rozdział IV: IZBY PRZEMYSŁOWO–HANDLOWE (art. 23–28)

W rozdziale tym określa się przede wszystkim podstawowe zadania izb przemysłowo–handlowych (art.23) oraz zasady tworzenia i zadania Związku Izb Przemysłowo–Handlowych RP (art.25). W art.26 przewidziano możliwość tworzenia na terytorium RP dobrowolnych dwu lub wielostronnych izb przemysłowo–handlowych z partnerami zagranicznymi a art.27 umożliwia zrzeszanie się podmiotów gospodarczych **na zasadzie dobrowolności** w izbach branżowych.

5/ Rozdział V: CECHY I IZBY RZEMIEŚLNICZE (art.29–40)

Zapisy tego rozdziału opierają się w znacznej części na rozwiązaniach dotychczas obowiązującej ustawy o rzemiośle. Generalnie chodzi o ulokowanie organizacji samorządu rzemiosła w strukturach samorządu gospodarczego przy jednoczesnym zachowaniu tradycji historycznej oraz specyfiki rzemiosła. Art.29 i 30 **definiują pojęcie** rzemiosła oraz określają wymogi kwalifikacyjne w stosunku do rzemieślników. Art.31 określa prawa i obowiązki rzemieślników, natomiast w art.33 ustala się zasady funkcjonowania sądów cechowych. W art.34–38 ustala się wewnętrzną strukturę organizacji samorządu gospodarczego oraz ich podstawowe zadania, a art.32 i 40 określają zadania Związku Rzemiosła Polskiego.

6/ Rozdział VI: IZBY ROLNICZE (art.41–45)

Izby Rolnicze funkcjonowały w Polsce przedwojennej. Rozdział ten definiuje podmioty tworzące izbę rolniczą (art.42) oraz określa jej podstawowe zadania. Przepisy te stanowią kolejną próbę stworzenia ram organizacyjnych dla zrzeszania się podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją rolniczą, w tym spółdzielni rolniczych.

7/ Rozdział VII: ZRZESZENIA HANDLU I USŁUG ORAZ ZRZESZENIA TRANSPORTU

Proponuje się uporządkowanie struktur zrzeszeń, które aktualnie funkcjonują na mocy ustawy z 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych. W art.46 definiuje się zrzeszenia, natomiast w art.48 określa się podstawowe zadania zrzeszeń. Warto podkreślić, że proponowane rozwiązania, dotyczą w szczególności zasad zatrudnienia i nauczania zawodowego osób młodocianych (art.52).

8/ Rozdział VIII: RADY GOSPODARKI

W art.53 ust.1 określono ogólne zadania Okręgowych Rad Gospodarki, natomiast w art.53 ust.2-4 znajdują się zadania Rady Gospodarki Polskiej.

9/ Rozdział IX: PRZEPISY SZCZEGÓLNE

W art.54 określa się nazwy, których mogą używać na podstawie ustawy wyłącznie organizacje samorządu gospodarczego.

10/ Rozdział X: ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

W art.55 wprowadza się niezbędne zmiany do ustawy o działalności gospodarczej.

W art.56 zaproponowano procedurę dostosowania struktur i statutów aktualnie funkcjonujących organizacji samorządu gospodarczego do przepisów niniejszej ustawy oraz zasady i terminy wyborów do władz.

Art.58 stanowi próbę regulacji zwrotu majątku przejętego przez państwo od prawowitych właścicieli (organizacji). Natomiast na podstawie art.62 tracą moc ustawy: o rzemiośle, o izbach gospodarczych oraz o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych.

Licząc na przychylne przyjęcie projektu ustawy można oczekiwać, iż projekt ten zostanie udoskonalony w procesie legislacyjnym i po przyjęciu przez parlament stworzy podwaliny do zorganizowania w Polsce stabilnego systemu samorządu gospodarczego.

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Załącznik

Druk nr 142Z

**ZESTAWIENIE POPRAWEK DO GŁOSOWANIA
UCHWAŁY W SPRAWIE ZMIANY REGULAMINU SENATU (DRUK
NR 142A)**

A. W art.1 projektu uchwały Senatu, dotyczącym zmian w Regulaminie Senatu:

I. Poprawki dotyczące art.3 (wykluczające się):

1) art.3 skreśla się,

Wniosek Komisji
Regulaminowej

2) art.3 otrzymuje brzmienie:

"Art.3. Senatorowie są reprezentantami Narodu, w swej działalności kierują się własnym sumieniem i nie podlegają dyscyplinie partii ani klubów."

Wniosek
mniejszości Komisji
Regulaminowej

3) art.3 otrzymuje brzmienie:

"Art.3 Senatorowie w swojej działalności kierują się dobrem Narodu i własnym sumieniem.";

Wniosek sen.
W.Piotrowskiego

UWAGA! – w wypadku pozytywnego przegłosowania ppkt 1 nie poddaje się pod głosowanie ppkt 2 i 3

- II. Poprawki wynikające z dostosowania Regulaminu do ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym

Wniosek Komisji
Regulaminowej

UWAGA! – poprawki zawarte w ppkt 1 – 24 głosuje się łącznie.

- 1) w art.9 ust.1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) przewodniczy obradom Senatu i czuwa nad ich przebiegiem,"

- 2) w art.10:

- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) zwołuje posiedzenia Senatu,"

- b) dotychczasowy pkt 3 oznacza się jako pkt 4A,

- 3) w art.23:

- a) w ust.1 wyrazy "odpowiedzialności karno-sądowej i karno-administracyjnej lub" zastępuje się wyrazami "odpowiedzialności karnej," a po wyrazie "aresztowania" dodaje się wyrazy "lub zatrzymania",

- b) ust.4 otrzymuje brzmienie:

" 4. Po rozpatrzeniu sprawy komisja uchwala sprawozdanie."

- c) ust.5 otrzymuje brzmienie:

" 5. Senat wyraża zgodę na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej, aresztowanie lub zatrzymanie, podejmując uchwałę większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby senatorów."

- 4) art.25 skreśla się,

- 5) w art.26, w ust.1 wyrazy "miesiąca od dnia zakończenia wyborów" zastępuje się wyrazami "30 dni od dnia wyborów",
- 6) art.29 skreśla się,
- 7) art.30 otrzymuje brzmienie:
"Art.30. 1. Senat obraduje na posiedzeniach.
2. Kancelaria Senatu nie później niż na 7 dni przed planowanym posiedzeniem zawiadamia o terminie i przewidywanym porządku dziennym tego posiedzenia senatorów, Prezydenta, Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów, a o obradach na temat budżetu – także Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

UWAGA! – ust.3 art.30 zostanie poddany pod głosowanie w części III ppkt 1

- 8) art.31 otrzymuje brzmienie:
"Art.31. 1. Prezydent uczestniczy w posiedzeniach Senatu, gdy uzna to za celowe.
2. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu, oprócz osób wymienionych w art. 30 ust.2, mają członkowie Prezydium Sejmu, członkowie Rady Ministrów, ministrowie stanu, Prezes Trybunału Konstytucyjnego, Przewodniczący Trybunału Stanu, Rzecznik Praw Obywatelskich i Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.
3. Prawo udziału w posiedzeniach Senatu mają również zaproszeni przez Prezydium Senatu goście.
4. Prawo wstępu na salę obrad mają upoważnieni pracownicy Kancelarii Senatu.",

9) w art.34 ust.3 otrzymuje brzmienie:

"3. Senat na wniosek Prezydium Senatu lub co najmniej 10 senatorów może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa. Uchwałę w tej sprawie Senat podejmuje bezwzględną większością głosów.",

10) w art.40:

a) w ust.2 wyrazy "o charakterze legislacyjnym lub " skreśla się,

b) dodaje się nowy ust.2A w brzmieniu:

"2A. Wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają na piśmie. W przypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, senatorowie na piśmie wskazują źródła pokrycia.",

11) w art.41:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) ustawy uchwalone przez Sejm,",

b) pkt 2 skreśla się,

c) w pkt 8 po wyrazach "wynikające z" dodaje się wyrazy "Konstytucji, ustaw i ",

12) dodaje się nowy art.43A w brzmieniu:

"Art.43A. 1. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów, członkom Rady Ministrów oraz ministrom stanu, ilekroć tego zażądadają.

2. Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu również osobom wymienionym w art.30 ust.2 i art.31 ust.2 oraz może udzielić głosu zaproszonym przez Prezydium Senatu gościom.",

[konsekwencją powyższej poprawki jest następująca poprawka:

- w art.44 ust.2 i 3 oraz oznaczenie ust.1 skreśla się.]

13) w art.47 ust.1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy,"

14) dodaje się nowy art.47A w brzmieniu:

"Art.47A. 1. Marszałek może odmówić poddania pod głosowanie poprawek do ustawy, które pociągają za sobą obciążenie budżetu Państwa, jeżeli wnioskodawca nie wskazał źródeł pokrycia.
2. Wskazanych źródeł pokrycia poprawek pociągających za sobą odciążenie budżetu państwa nie poddaje się pod odrębne głosowanie."

15) w art.49 ust.2 i oznaczenie ust.1 skreśla się,

16) dodaje się nowy art.49A w brzmieniu:

"Art.49A. 1. Podjętą przez Senat uchwałę dotyczącą rozpatrywanej ustawy Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.

[z ust.1 powyższej poprawki związana jest następująca poprawka:

- Art.48 otrzymuje brzmienie:

"Art.48. Do głosowania nad innymi uchwałami, rezolucjami, oświadczeniami i apelami przepisy art.47 stosuje się odpowiednio."

konsekwencją zaś nowego brzmienia art.48 jest następująca poprawka:

- w art. 19 dodaje się nowy ust.2 w brzmieniu:

"2. Senatorowi uczestniczącemu w posiedzeniu nie wolno uchylić się od udziału w głosowaniu. Głosować wolno tylko osobiście."]

UWAGA! – ust.2 art.49A zostanie poddany pod głosowanie w części III ppkt 3

17) w art.53:

a) ust.2 otrzymuje brzmienie:

"2. Komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowują w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie projekt uchwały Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm, w którym proponują:

- przyjęcie ustawy bez poprawek albo
- wprowadzenie do jej tekstu poprawek albo
- odrzucenie ustawy."

b) dodaje się nowy ust.3 w brzmieniu:

"3. W wypadku zaproponowania poprawek pociągających za sobą obciążenia budżetu Państwa, komisje wskazują źródła pokrycia."

c) dotychczasowy ust.3 oznacza się jako ust.4,

18) dodaje się nowy art.53A w brzmieniu:

"Art.53A. 1. W sprawie ustawy pilnej Senat podejmuje uchwałę w ciągu 7 dni od dnia jej przekazania.

2. Do postępowania w sprawie ustawy pilnej nie mają zastosowania art. 16 ust.4 pkt 1 i 2 i terminy określone w art.30 ust.2, art.32 ust.2 i art.53 ust.2."

19) tytuł Działu VIII otrzymuje brzmienie:

"POSTĘPOWANIE W SPRAWIE USTAWY BUDŻETOWEJ",

20) art.54 otrzymuje brzmienie:

"Art.54. 1. Ustawę budżetową Marszałek Senatu kieruje do komisji senackich.

2. Komisje senackie po rozpatrzeniu właściwych części budżetowych przekazują swoje opinie Komisji Gospodarki Narodowej, która na ich podstawie przygotowuje projekt uchwały Senatu, w którym proponuje:

- przyjęcie ustawy bez poprawek albo
- wprowadzenie poprawek.

3. Nieuwzględnienie przez Komisję Gospodarki Narodowej opinii, o których mowa w ust.2, wymaga uzasadnienia.",

21) art.55 skreśla się,

22) art.56 otrzymuje brzmienie:

"Art.56. Uchwałę w sprawie ustawy budżetowej Senat podejmuje w ciągu 20 dni od dnia jej przekazania.",

23) art.57 otrzymuje brzmienie:

"Art.57. W trakcie postępowania nad ustawą budżetową komisje mogą przesłuchiwać upoważnionych przedstawicieli właściwych resortów.",

24) dodaje się nowy art.61A w brzmieniu:

"Art.61A. 1. Uchwałę o wniesieniu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.
2. O wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu zawiadamia Prezesa Rady Ministrów.",

[z powyższą poprawką związane są następujące poprawki:

- w art.60 ust.3 skreśla się,
- w art.32 w ust.4 liczbę "60" zastępuje się wyrazami "61A",]

III. Poprawki wynikające z dostosowania Regulaminu do ustawy konstytucyjnej, ale w związku z tym, że zostały zgłoszone wnioski wykluczające się muszą być poddane pod głosowanie odrębnie:

1) w art.30 ust.3 otrzymuje brzmienie:

–" 3.W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin, o którym mowa w ust.2, może za zgodą Prezydium Senatu ulec skróceniu."

Wniosek Komisji
Regulaminowej

–" 3.W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin, o którym mowa w ust.2, może za zgodą Prezydium Senatu ulec skróceniu do 3 dni."

Wniosek sen.
Z.Węgrzyna

2) Poprawka, do art.47 dotychczasowego ust.2, zmieniająca brzmienie tego przepisu i jego systematykę w ramach artykułu. Tylko zmiana brzmienia tego przepisu wynika z ustawy konstytucyjnej.

– w art.47 ust.1:

a) dodaje się nowy pkt 2 w brzmieniu:

"2) głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek,"

– dotychczasowe pkt 2 – 4 oznacza się jako pkt 3 – 5,

b) dotychczasowy ust.2 skreśla się,

Wniosek Komisji
Regulaminowej

UWAGA! – w przypadku negatywnego przegłosowania powyższej poprawki należy poddać pod głosowanie następującą poprawkę:

– w art.47 ust.2 otrzymuje brzmienie:

"2. Głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek następuje po wyczerpaniu trybu przewidzianego w ust.1."

3) w art.49A ust.2 otrzymuje brzmienie:

–" 2.W przypadku przyjęcia poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, Senat w załączniku do uchwały, o której mowa w ust.1., wskazuje źródła pokrycia przedłożone przez wnioskodawców przyjętych przez Senat poprawek, "

Wniosek Komisji
Regulaminowej

–" 2.W wypadku przyjęcia poprawek pociągających za sobą obciążenie budżetu państwa, Senat w załączniku do uchwały, o której mowa w ust.1, wskazuje źródła pokrycia tych obciążeń.";

Wniosek sen.
W.Piotrowskiego

IV. Pozostałe poprawki w kolejności artykułów:

Wniosek Komisji
Regulaminowej

1) art.2 skreśla się,

2) w art.8:

a) w ust.1 po wyrazie "wicemarszałków" dodaje się wyrazy "spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 10 senatorów,"

b) dodaje się nowy ust.3 w brzmieniu:

"3. Odwołanie Marszałka i wicemarszałków odbywa się na wniosek co najmniej 34 senatorów, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów.",

Wniosek Komisji
Regulaminowej

c) dodaje się nowy ust.3 i 4 w brzmieniu:

"3. Marszałek zgodnie z tradycją parlamentu polskiego z chwilą wyboru, zawiesza swoje członkostwo w klubie parlamentarnym.

4. Odwołanie Marszałka i wicemarszałków odbywa się na wniosek co najmniej 26 senatorów, w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów.";

Wniosek sen.
R.Bendera

UWAGA! – poprawka zawarta w lit.b, ust.3 w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Regulaminową i poprawka zawarta w lit.c, ust.4 w brzmieniu zaproponowanym przez senatora Bendera – wykluczają się

3) w art.9 ust.1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) zwołuje posiedzenia Prezydium Senatu, przewodniczy obradom i kieruje jego pracami,"

4) w art.10:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) ustala porządek obrad w porozumieniu z Konwentem Seniorów,";

Wniosek sen.
R.Bendera

b) dotychczasowy pkt 9 otrzymuje brzmienie:

"9) prowadzi sprawy z zakresu stosunków z Sejmem,".

Wniosek Komisji
Regulaminowej

[z poprawką zawartą w lit.b związana jest poprawka:

– w art.13 ust.4 wyrazy "oraz Zespół Mediacyjny"
skreśla się.]

5) W art.14:

a) ust.1 wyrazy "załatwiania poszczególnych spraw" zastępuje się
wyrazami "realizacji określonych zadań",

b) ust.3 otrzymuje brzmienie:

– "3.Marszałek Senatu z inicjatywy własnej lub Prezydium Senatu, a także na wniosek co najmniej trzech przewodniczących komisji zwołuje posiedzenie przewodniczących komisji Senatu."

Wniosek sen.
R.Bendera

– "3.Marszałek Senatu z inicjatywy własnej lub Prezydium Senatu, a także na wniosek co najmniej czterech przewodniczących komisji zwołuje posiedzenie przewodniczących komisji Senatu.",

Wniosek Komisji
Regulaminowej

c) dodaje się nowy ust.4 w brzmieniu:

"4. Posiedzenia przewodniczących komisji Senatu służą koordynacji współpracy między komisjami, wskazywaniu potrzebnych inicjatyw ustawodawczych oraz rozpatrywaniu innych spraw przedstawionych przez Marszałka, Prezydium Senatu, lub przewodniczących komisji.",

UWAGA! – poprawki zawarte w lit.b i c, dotyczące ust.3 i 4 art.14 i związane z tymi poprawkami brzmienie nowego art.14A ust.1 (poprawka w ppkt 6) należy głosować łącznie, jednakże w pierwszej kolejności należy rozstrzygnąć brzmienie ust.3 zawartego w lit.b

6) dodaje się nowy art.14A w brzmieniu:

"Art.14A. 1. Projekty uchwał w sprawie powołania i rozwiązania komisji, a także ustalenia ich składów przygotowuje i przedstawia Senatowi Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich.

2. Projekty uchwał w sprawie powołania i odwołania przewodniczących komisji, Komisja Regulaminowa i Spraw Senatorskich przygotowuje i przedstawia Senatowi na wniosek odpowiednich komisji, z zastrzeżeniem ust.3.

2a.Wnioski w sprawie powołania i odwołania przewodniczącego komisji opiniuje Konwent Seniorów.

3. Z wnioskiem o odwołanie przewodniczącego komisji może wystąpić także Prezydium Senatu.",

Wniosek sen.
F.Połomskiego

UWAGA! – ust.2, 2a i ust.3 należy głosować rozłącznie.

[z nowym brzmieniem ust.2 związane są następujące poprawki:

– w art.16 w ust.4 pkt 5 skreśla się,

– w art.50 ust.1 otrzymuje brzmienie:

"1.Pierwsze posiedzenie komisji zwołuje i prowadzi Marszałek Senatu. Na posiedzeniu tym komisja wybiera ze swego składu kandydata na przewodniczącego, a także zastępców przewodniczącego komisji."

7) w art.16:

a) w ust.4:

– dodaje się nowy pkt 2A w brzmieniu:

"2A) wskazywanie potrzebnych inicjatyw ustawodawczych,"

– w pkt 4 po wyrazach "Prezydium Senatu" dodaje się wyrazy "lub przedstawicieli klubów parlamentarnych",

b) w ust.6 wyrazy "1, 2 i 4" zastępuje się wyrazami "1-4",

- 8) w art.18:
- a) w ust.1 po wyrazach "składają na" dodaje się wyraz "pierwszym",
  - b) ust.2 skreśla się,
  - c) w ust.3 po wyrazie "nieobecny" dodaje się wyrazy "na pierwszym posiedzeniu Senatu",
  - d) dotychczasowe ust.3-4 oznaczają się jako ust.2-3.

- 9) w art. 19 dotychczasowym ust.3 wyrazy "biur Senatu" zastępuje się wyrazami "Kancelarii Senatu",

- 10) dodaje się nowy art.19A w brzmieniu:

"Art.19A. 1. Senator może być członkiem nie więcej niż dwóch komisji stałych, a także może brać udział w pracach innych komisji, lecz bez prawa głosowania.

2. Senator ma obowiązek zgłosić swoją kandydaturę przynajmniej do jednej komisji stałej.

3. Za zgodą Prezydium senator może być członkiem więcej niż dwóch komisji.",

UWAGA! – ust.1 i ust.3 należy głosować łącznie.

[z poprawkami zawartymi w ust.1 i ust.3 związane są następujące poprawki:

– W art.52:

a) ust.1 i 4 skreśla się,

b) dotychczasowe ust.2 i 3 oznaczają się jako ust.1 i 2.]

- 11) w art.20 w ust.2 wyraz "obradach" zastępuje się wyrazami "posiedzeniu Senatu" a kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "a w przypadku posiedzenia komisji – do przewodniczącego komisji.",
- 12) w art.23 ust.3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy" a także ustanowić obrońcę spośród senatorów.",
- 13) tytuł Działu IV otrzymuje brzmienie:
"PIERWSZE POSIEDZENIE SENATU"
- 14) w art.27 w ust.6 wyraz "przyjmuje" zastępuje się wyrazem "przejmuje",
- 15) w art.32 ust.2 wyrazy "7 dni" zastępuje się wyrazami "3 dni",
- 16) w art.34 ust.4 otrzymuje brzmienie:
"4. Senat rozstrzyga o tajności obrad na posiedzeniu niejawnym.",
- 17)
  - a) w art.35 ust.6 po wyrazach "odwołać się do Prezydium Senatu" dodaje się wyrazy "lub Senatu",
Wniosek sen.
F.Połomskiego
  - b) dotychczasowy art.35 oznacza się jako art.42A,
Wniosek Komisji
Regulaminowej
- 18) w art.39 ust.2 wyraz "posiedzenia" skreśla się,
- 19) w art.40:
  - a) w ust.1 wyraz "posiedzenia" skreśla się,

b) dodaje się ust.4A w brzmieniu:

"4A. Senatorowie mogą także zgłaszać z miejsca krótkie za-
pytania, związane z referowaną ustawą lub uchwałą do
obecnych na posiedzeniu osób wymienionych w art.31
ust.2, w sprawach kierowanych przez nie urzędów lub
instytucji.",

20) w art.42:

a) ust.3 otrzymuje brzmienie:

"3. O przedłużeniu czasu przemówienia lub o dodatkowym
udzieleniu mówcy głosu decyduje Marszałek.",

Wniosek Komisji
Regulaminowej

b) ust.4 skreśla się,

Wniosek sen.
R.Bendera

21) w art.43:

a) ust.2 pkt 5 i 8 wyraz "dziennego" zastępuje się wyrazem "obrad".

b) w ust.2 pkt 7 skreśla się,

Wniosek sen.
J.Jesionka i
W.Piotrowskiego

c) dodaje się nowy ust.5 w brzmieniu:

"5. Oświadczenie osobiste, o którym mowa w ust.1, nie może
dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku dzien-
nego bieżącego posiedzenia Senatu.",

22) w art.45 dodaje się nowy ust.1 w brzmieniu:

"1. Sprawozdawca przedstawiając Senatowi projekt uchwały,
omawia zgłoszone poprawki wyjaśniając skutki wiążące
się z ich uchwaleniem oraz istniejące między nimi powią-
zania lub sprzeczności.",

- dotychczasowe ust.1-2 oznacza się jako ust. 2-3,

[z powyższą poprawką związana jest następująca popra-
wka:

- w art.47 ust.3 skreśla się,]

23) w art.46 dodaje się nowy ust.7 w brzmieniu:

"7. W przypadku zbiegu wniosków o głosowanie tajne lub imienne, o sposobie głosowania rozstrzyga Senat w głosowaniu jawnym.",

- dotychczasowe ust.7 – 8 oznacza się jako ust. 8 – 9,

Wniosek Komisji
Regulaminowej

24) w art.46 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust.6 skreśla się,

b) ust.7 otrzymuje brzmienie:

"7. Z zastrzeżeniem ust.7A Głosowanie w sprawach personalnych jest tajne i odbywa się przy użyciu opieczetowanych kart do głosowania. Przepis ust.5 stosuje się odpowiednio.",

c) dodaje się ust.7A w brzmieniu:

"7A. Uchwały w sprawie składu komisji senackich podejmowane są w głosowaniu jawnym.";

Wniosek sen.
W.Piotrowskiego

25) w art.47 w dotychczasowym ust.6 wyraz "nieprzyjęcia" zastępuje się wyrazem "niepodjęcia" a wyraz "skierować" zastępuje się wyrazem "przekazać",

26) w art.52 ust.2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

"Wnioskiem mniejszości komisji jest wniosek, który uzyskał poparcie co najmniej dwóch senatorów."

Wniosek sen.
W.Piotrowskiego
poparty przez
Komisję
Regulaminową

27) w art. 58 ust.1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w wyniku obrad, w trakcie których stwierdzono celowość podjęcia inicjatywy ustawodawczej,",

b) w pkt 2 wyrazy "w ramach wolnych wniosków" skreśla się,

28) oznaczenie i tytuł Działu X skreśla się,

[z powyższą poprawką związane są następujące poprawki:

– W tytule Działu IX na końcu dodaje się wyrazy "I INNYCH UCHWAŁ",

– w art.62:

a) w ust.1 wyraz "stanowiska," skreśla się,

b) w ust.2 wyrazy "przepisy działu IX" zastępuje się wyrazami "art. 58–61A".]

29) w art.62 dodaje się nowy ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Oświadczenia osobiste senatorów, jeżeli zawierają określone wnioski i uwagi pod adresem odpowiednich władz, kierowane są przez Kancelarię Senatu do adresatów z prośbą o zapoznanie się i zajęcie stanowiska".

Wniosek sen.
J.Kuczyńskiego
poparty przez
Komisję
Regulaminową

30) działy XI i XII oznacza się jako Działy X i XI w brzmieniu:

"

Dział X

WYBÓR ORAZ WYRAŻENIE ZGODY NA POWOŁANIE I ODWOŁANIE ORGANÓW PAŃSTWOWYCH

Art.63

1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie i odwołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.
2. Senat, przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust.1, może wezwać kandydata na stanowisko Prezesa lub urzędującego Prezesa do złożenia wyjaśnień i udzielenia odpowiedzi na pytania senatorów.
3. Uchwałę Senatu w sprawie określonej w ust.1 Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu.

Art.64

1. Senat podejmuje uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika Praw Obywatelskich w ciągu miesiąca od dnia przekazania Senatowi uchwały Sejmu o powołaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.
2. Przepisy art.63 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art.65

Senat wybiera dwóch senatorów do składu Krajowej Rady Sądownictwa.

Art.66

Senat powołuje dwóch członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Dział XI

KANCELARIA SENATU

Art.67

Kancelaria Senatu wykonuje zadania organizacyjno-techniczne związane z działalnością Senatu i jego organów oraz udziela pomocy senatorom w wykonywaniu mandatu senatorskiego.

Art.68

Do zakresu działania Kancelarii Senatu należy w szczególności:

- 1) przygotowanie i przedstawianie Prezydium Senatu wniosków, opinii i uwag w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów, dbanie o zachowanie terminów i porządku obrad Senatu i komisji senackich oraz o stosowanie Regulaminu Senatu,
- 2) gromadzenie i udostępnianie materiałów dla senatorów, przygotowywanie oraz przedstawianie właściwym organom Senatu opracowań i materiałów wspomagających działalność Senatu i jego organów, inicjowanie takich opracowań i materiałów oraz koordynowanie prac ekspertów senackich,

- 3) zapewnienie organizacyjnych oraz technicznych warunków działania Senatu i jego organów,
- 4) zapewnienie techniczno- organizacyjnych i finansowych warunków działalności biur senatorskich lub innych jednostek organizacyjnych do obsługi terenowej senatorów,
- 5) przygotowanie projektu budżetu Kancelarii Senatu i sporządzanie sprawozdań z jego wykonania.

Art.69

1. Kancelarią Senatu kieruje Szef Kancelarii Senatu.
2. Szef Kancelarii Senatu jest zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kancelarii Senatu.
3. Marszałek Senatu w drodze zarządzenia wydaje w stosunku do pracowników Kancelarii Senatu przepisy przewidziane w art.2 pkt 1, w art.4 ust.3, art.7 ust.6, art.20 ust.4, art.21 ust.3, art.22 ust.2, art.36 ust.7, art.41 ust.3 i art.48 ust.1 ustawy z dnia 16 września 1982 r., o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz.214, z 1984 r. Nr 35, poz.187, z 1988 r. Nr 19, poz.132, z 1989 r. Nr 4, poz.24, Nr 34, poz.178 i poz.182, oraz z 1990 r. Nr 20, poz.121, Nr 51, poz.300, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400, Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 54, poz.254).

Art.70

Organizację Kancelarii Senatu określa Statut Kancelarii Senatu uchwalony na wniosek Szefa Kancelarii Senatu w trybie art.10 pkt 10."

[konsekwencją powyższej poprawki i poprawki nr 28 jest poprawka zmieniająca numerację działów:
- Dział XIII oznacza się jako Dział XII.]

31) dodaje się nowy art.71 w brzmieniu:

"Art.71. Zmiana niniejszej uchwały może nastąpić na wniosek Prezydium Senatu, Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich lub co najmniej 10 senatorów.",

[konsekwencją powyższej poprawki jest poprawka zmieniająca numerację artykułów:

– dotychczasowe art.69 – 71 oznacza się jako art.72 – 74.]

B. Art.2 projektu uchwały Senatu:

Art.2

Marszałek Senatu ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej – "Monitor Polski", jednolity tekst uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

C. Art.3 projektu uchwały Senatu:

Art.3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia podjęcia.